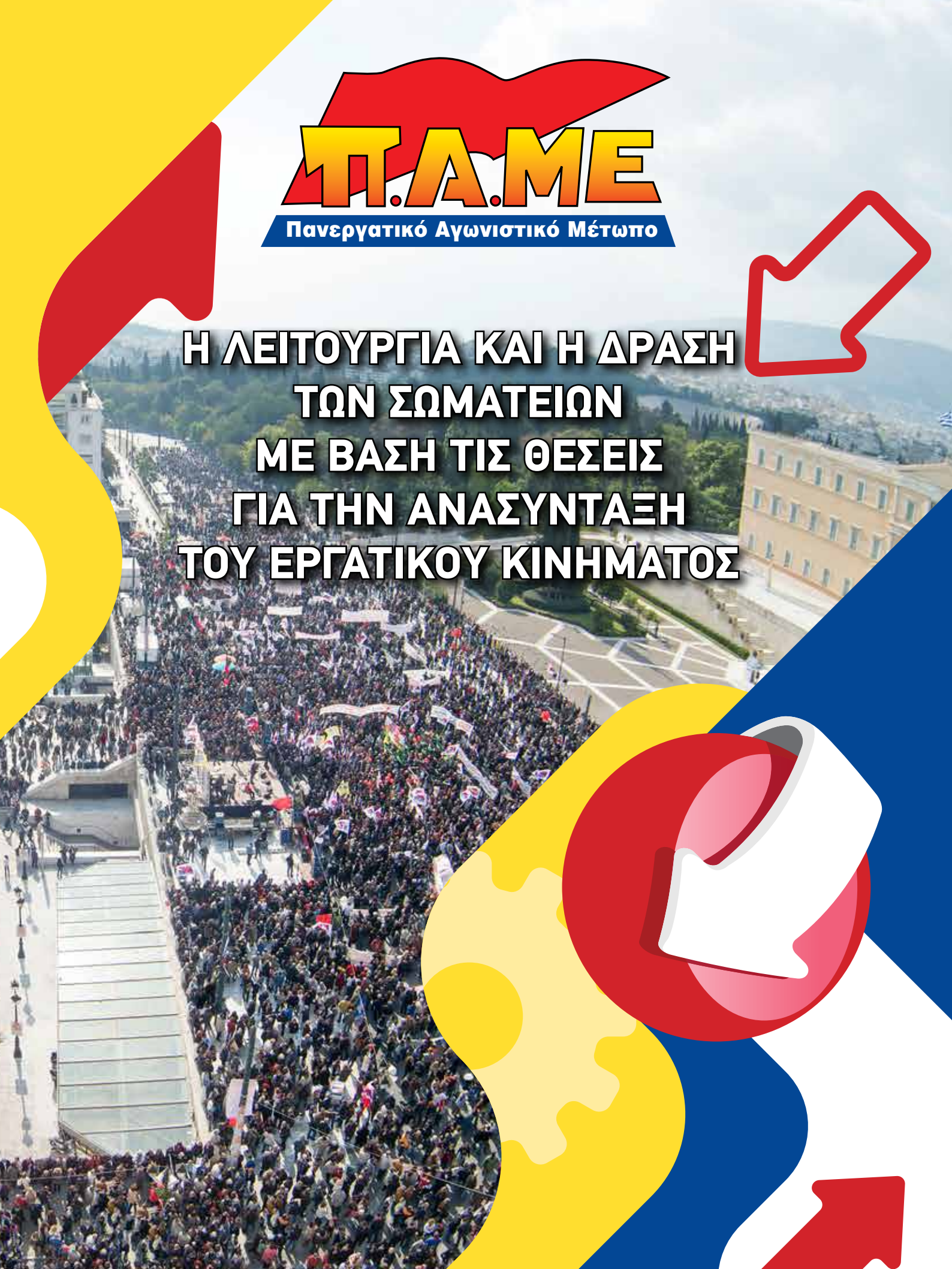

Π.Α.Μ.Ε.

Πανεργατικό Αγωνιστικό Μέτωπο

**Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ
ΤΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΗ
ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Τι είναι τα συνδικάτα - Ο ρόλος και η αποστολή τους	3
1. Τι είναι τα συνδικάτα	3
2. Η αποστολή και ο ρόλος των συνδικάτων	3
Τι κίνημα χρειαζόμαστε σήμερα	4
Τι χαρακτηριστικά χρειάζονται, στο ερώτημα «τι κίνημα χρειαζόμαστε»	5
B. Ο κυβερνητικός και εργοδοτικός συνδικαλισμός και ο ρεφορμισμός στο συνδικαλιστικό κίνημα	6
1. Ο κυβερνητικός και εργοδοτικός συνδικαλισμός	7
Για τις Ενώσεις προσώπων (μορφή οργάνωσης εργοδοτικού συνδικαλισμού).....	9
Γ. Πιο συγκεκριμένα για τη δουλειά των πρωτοβάθμιων σωματείων	9
Πώς χωρίζονται τα σωματεία.....	9
Τι σωματεία θέλουμε	11
1. Το Διοικητικό Συμβούλιο	11
Οργάνωση – Μαζικοποίηση	13
2. Η Γενική Συνέλευση του σωματείου	14
3. Μορφές Πάλης	16
Για την απεργία	17
4. Αρχαιρεσίες	18
5. Σωματειακές επιτροπές	19
6. Γνώση συνδικαλιστικών ζητημάτων – εργατικής νομοθεσίας	20
7. Προπαγάνδα – Συνδικαλιστικός τύπος	21
Τι μέτρα πρέπει να παρθούν	21
8. Εξειδίκευση της δουλειάς του σωματείου	21
I. Γυναίκες	21
II. Εργατική νεολαία	22
III. Μετανάστες	24
9. Μέτωπα πάλης (πολιτισμός – αθλητισμός – ελεύθερος χρόνος)	25
I. Για την πολιτιστική παρέμβαση στα συνδικάτα	26
II. Για τα ναρκωτικά.....	26
10. Τα οικονομικά του σωματείου	27
11. Για την οργάνωση της δουλειάς μας στους ανέργους	27
12. Ταξική αλληλεγγύη	29
13. Επιχειρησιακά και κλαδικά σωματεία	30
Δ. Σύνδεση με το ΠΑΜΕ	31

A. Τι είναι τα συνδικάτα - Ο ρόλος και η αποστολή τους

1. Τι είναι τα συνδικάτα

Τα συνδικάτα είναι οι μεγαλύτερες πλατιές μαζικές οργανώσεις της εργατικής τάξης. Πρώτες μορφές οργάνωσης της εργατικής τάξης, ήταν τα ταμεία αλληλοβοήθειας, τα ασφαλιστικά ταμεία, οι συνεταιρισμοί κ.λπ., που ήταν όμως περισσότερο όργανα αλληλοβοήθειας και υποστήριξης, παρά πάλης. Πιο μετά χρονικά εμφανίστηκαν τα συνδικάτα. Η πηγή του συνδικαλισμού ανάγεται στην ιστορική εκείνη στιγμή που έσπρωξε τους εργάτες να ξεπεράσουν διαφορές και να ενώσουν τις δυνάμεις τους (αρχικά ήταν συντεχνιακά) για να αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά την εργοδοσία, να διεξάγουν αποτελεσματική πάλη για την ικανοποίηση και κατοχύρωση των επαγγελματικών συμφερόντων τους.

Το συνδικαλιστικό κίνημα, δηλαδή η οργάνωση των εργατών στα σωματεία τους, στα συνδικάτα, στις ενώσεις και στις Γενικές Συνομοσπονδίες, για την από κοινού διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους, γεννήθηκε με την εμφάνιση της καπιταλιστικής παραγωγής. Τα πρώτα σωματεία εμφανίστηκαν στην Αγγλία τον 18^ο αιώνα και αργότερα στις άλλες χώρες της Ευρώπης και των άλλων ηπείρων.

Τα συνδικάτα στην αρχή εμφανίστηκαν με περιορισμένους σκοπούς και δράση, αλλά ακολούθησαν ως σήμερα όλα τα στάδια ανάπτυξης τους. Ο συνδικαλισμός ξεκίνησε ως τοπικό φαινόμενο, αλλά επεκτάθηκε και συνενώθηκε σε εθνική και διεθνή κλίμακα. Με τον αγώνα τους τα σωματεία και στη συνέχεια τα πανεθνικά συνδικάτα και οι ενώσεις, έπαιξαν σημαντικό ρόλο στις μεγάλες πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές.

Μέσα στο εσωτερικό του Εργατικού Συνδικαλιστικού Κινήματος δεν υπάρχει ενιαία πολιτική αντίληψη. Απ' την πρώτη στιγμή της εμφάνισης και της συγκρότησης του αντιμάχονται δύο κεντρικές γραμμές. Απ' τη μία η γραμμή της ταξικής πάλης και απ' την άλλη η γραμμή της ταξικής συνεργασίας. Η γραμμή της ταξικής συνεργασίας στη διάρκεια των 100 χρόνων που πέρασαν άλλαζε προσωπείο, άλλαζε ονόματα, προσαρμόζονταν στη μορφή. Στο περιεχόμενο έμενε και μένει απαραίλακτη.

2. Η αποστολή και ο ρόλος των συνδικάτων

Η αστική τάξη από την αρχή ακόμα προσπάθησε να περιορίσει τη δράση τους και να κατευθύνει τη λειτουργία τους στα όρια της δικής της λογικής και πολιτικής, να είναι ακίνδυνα για την κυριαρχία της. Έτσι με βάση αυτό εμφανίζονται ολόκληρες σειρές από ιδεολογήματα και θεωρίες για το ρόλο των συνδικάτων, τον προσανατολισμό και την αποστολή τους.

Τα συνδικάτα πρέπει να είναι μαζικά, ανοιχτά, δημοκρατικά, να αποτελούν κυψέλες πολύμορφης δραστηριότητας και ταυτόχρονα να διαπαιδαγωγούν αγωνιστικά τη νέα βάρδια της εργατικής τάξης. Η αποστολή του κάθε εργατικού σωματείου είναι να συγκεντρώνει στις γραμμές του όλους τους εργαζόμενους του κλάδου που έχει στην ευθύνη του ανεξαρτήτως χρώματος, φυλής, εθνικότητας πολιτικών ή θρησκευτικών αντιλήψεων. Να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των μελών του απέναντι στην εργοδοσία και γενικότερα απέναντι στην τάξη τους. Να διαπαιδαγωγεί τους εργάτες στο πνεύμα της ταξικής πάλης, να τους οδηγεί σε ταξικούς αγώνες απέναντι στους κεφαλαιοκράτες, ως την τελική νίκη του προλεταριάτου. Να τους διαπαιδαγωγεί στο πνεύμα της διεθνιστικής εργατικής αλληλεγγύης.

Το συνδικάτο για να πετύχει τη δραστηριοποίηση των μελών και όλων των εργαζόμενων του κλάδου χρειάζεται με την ταξική αδιάλλακτη στάση να πείθει ότι αγωνίζεται για τα συμφέροντα τους. Να κατοχυρώνεται μέσα από τη σύγκρουση με την εργοδοσία. Να βρίσκεται σε στενή σύνδεση με τους εργάτες, να γνωρίζει και να μελετά τα ζητήματα τους (το ΔΣ), να μαθαίνει και να αντιμετωπίζει χωρίς καθυστέρηση κάθε ζήτημα που γεννιέται κάθε μέρα και κάθε στιγμή σε κάθε εργοστάσιο και τόπο δουλειάς.

Να αντιμετωπίζει άμεσα τη συμπεριφορά της εργοδοσίας, τις παραβιάσεις, την επίθεση στα δικαιώματα, τις απολύσεις, τους όρους δουλειάς. Όλα αυτά πρέπει να τα πιάνει το σωματείο, να οργανώνει και να κινητοποιεί τους εργάτες. Μέσα από αυτό το δρόμο το σωματείο αποκτά την εμπιστοσύνη των εργατών, τους δένει, γίνεται μαζικό, δυναμικό, συγκεντρώνει στις γραμμές τους εργάτες.

Η διαφωτιστική δουλειά στους εργάτες για την ανάπτυξη της ταξικής τους συνείδησης, της γνώσης των δικαιωμάτων τους είναι σοβαρή υποχρέωση των συνδικάτων. Τα συνδικάτα πρέπει να δίνουν σοβαρή προσοχή στις γυναίκες και τους νέους. Να πιάνουν ιδιαίτερα ζητήματα που τους απασχολούν, να μη μένουν μόνο στο πλαίσιο αιτημάτων. Τα συνδικάτα πρέπει να καταπιάνονται με τα προβλήματα των ανέργων. Να βοηθούν τους άνεργους, να οργανώνουν επιτροπές, να οργανώνονται στις γραμμές του συνδικάτου ή σε επίπεδο γειτονιάς. Να συνδέονται με τους αγώνες των εργαζομένων, να μην ξεκόβονται από τον κλάδο ή από τις διεκδικήσεις γενικότερα της εργατικής τάξης.

Τα αιτήματα και οι στόχοι πάλης σε κάθε περίοδο αλλάζουν. Σε κάθε περίπτωση χρειάζεται να εμπνέουν τους εργαζόμενους, να δίνουν την προοπτική που πρέπει να έχει η πάλη, πως ο αγώνας δεν πρέπει να μένει μόνο στην οικονομική διεκδίκηση και τον περιορισμό της εκμετάλλευσης, αλλά για την κατάργησή της.

Τι κίνημα χρειαζόμαστε σήμερα

Σε συνθήκες εκδήλωσης της οικονομικής κρίσης δεν είναι προκαταβολικά δοσμένη, αυτόματα και αυθόρμητη, η άνοδος της ταξικής πάλης. Η επίδραση που ασκεί η κρίση στην εργατική, τη λαϊκή συνείδηση, έχει αντιφατικό χαρακτήρα.

Η ανασύνταξη του κινήματος θα περάσει μέσα από μεγάλες και σκληρές αναμετρήσεις με την εργοδοσία και τα κόμματά της, με τον εργοδοτικό και κυβερνητικό συνδικαλισμό, με τις διάφορες ομορτιστικές ομάδες που προσαρμόζονται και αναπροσαρμόζονται διαρκώς, αλλάζουν χρώματα και

συνθήματα χωρίς να αλλάζουν την ουσία των θέσεων τους. Η ανασύνταξη δεν είναι μια ευθύγραμμη πορεία. Θα έχουμε εξάρσεις και αναδιπλώσεις, ταλαντεύσεις και πετάγματα, θα είναι σίγουρα μια πορεία ανοδική αλλά μέσα από ζικ-ζακ.

Πρέπει να οπλιστούμε με αντοχή, υπομονή και σταθερότητα, ταξική αδιαλλαξία και ανυποχώρητη θέληση και με αυτοπεποίθηση να ανοίγουμε δρόμο για την προοπτική. Απαιτείται στέρεη και ξεκάθαρη αντίληψη στο βασικό ερώτημα **«τι κίνημα χρειάζεται σήμερα»** και ταυτόχρονα να στερεώνουμε κάθε βήμα που κάνουμε, να προσπερνάμε και να εξουδετερώνουμε εμπόδια, να ανοίγουμε νέους δρόμους στη συσπείρωση δυνάμεων.

Τι χαρακτηριστικά χρειάζονται, στο ερώτημα «τι κίνημα χρειαζόμαστε»:

- Κίνημα ταξικό, οργανωμένο και προσανατολισμένο απέναντι στην εργοδοσία, τους νόμους και το κράτος της
- Κίνημα μαζικό, οργανωμένο σε βάθος και με βάση τον τόπο δουλειάς και τον κλάδο
- Κίνημα απαλλαγμένο από τους εγκάθετους της εργοδοσίας και των κυβερνήσεων
- Κίνημα που στηρίζεται και αναπτύσσει την κοινωνική συμμαχία
- Κίνημα που δεν παλεύει μόνο για επιμέρους βελτιώσεις, αλλά για το σύνολο των αναγκών της λαϊκής-εργατικής οικογένειας, για την ανατροπή και κατάργηση των εκμεταλλευτικών σχέσεων.
- Κίνημα διεθνιστικό που παλεύει για έναν ενιαίο σκοπό σε κάθε ξεχωριστή χώρα.

Ένα τέτοιο κίνημα δεν αναπτύσσεται σε ένα εύφορο έδαφος χωρίς εμπόδια. Παρεμβαίνουν πλήθος δυνάμεων και παραγόντων που δεν το θέλουν ή δεν πιστεύουν σε τέτοιο κίνημα ή έχουν θολούρα και μικροαστική ταλάντευση, περνώντας από την ανυπομονησία στην απογοήτευση και το συμβιβασμό.

Στις σημερινές συνθήκες βαθιάς καπιταλιστικής κρίσης η επιθετικότητα του κεφαλαίου στηρίζεται σε βαθιά αντιφατικά στοιχεία, ενώ ο καπιταλισμός έχει ιστορικά ξεπεραστεί, δηλαδή είναι ώριμη η ανάγκη κοινωνικοποίησης των συγκεντρωμένων μέσων παραγωγής, του κεντρικού σχεδιασμού και του εργατικού ελέγχου, υπάρχει υποχώρηση του επαναστατικού κινήματος. Γι' αυτό το κεφάλαιο, η εξουσία του παλεύει να αποτρέψει την ανάπτυξη της ταξικής πάλης.

Οι καπιταλιστές πάντα επιχειρούν να παρεμποδίσουν ή να αποπροσανατολίσουν την ανάπτυξη της ταξικής πάλης και σε οικονομικό επίπεδο. Η σημερινή μεγαλύτερη επιθετικότητα σε σύγκριση με τις 2 - 3 μεταπολεμικές δεκαετίες οφείλεται στην αλλαγή του διεθνούς συσχετισμού και στην κρίση. Στην κατεύθυνση αυτή το σύστημα αξιοποιεί πλάι στον καταπιεστικό μηχανισμό και τη χειραγώγηση κάθε ρεύμα που προκα-

λεί σύγχυση, διάφορα οπορτουνιστικά ρεύματα, τα νεοφασιστικά.

- Βαφτίζουν αντικαπιταλιστική πάλη διάφορα συνθήματα καλύτερης διαχείρισης του καπιταλισμού.
- Προβάλλουν ως μέσο ανάπτυξης του κινήματος την ενότητα δράσης διαφόρων ρευμάτων και πολιτικών ομάδων χωρίς τελικό σκοπό και προϋποθέσεις.
- Αμφισβητούν την ύπαρξη ταξικού ρεύματος ή το θεωρούν διασπαστικό και παλεύουν για σύγκλιση αντίπαλων ιδεών και θέσεων.

Δεν αρκεί μόνο η αυξημένη επαγρύπνηση με μέτωπο σε αυτές τις αντιλήψεις και πρακτικές, δε φτάνει μόνο η επίμονη και συστηματική διαφώτιση, αλλά χρειάζεται σκληρή οργανωτική δουλειά μέσα στις γραμμές της εργατικής τάξης. Δεν επιτρέπεται εφόσον μιλάμε για ανασύνταξη, ένα κίνημα που αντιπαλεύει και αμφισβητεί την εξουσία των μονοπωλίων, να έχει οργανωτική πλαδαρότητα, να υπάρχουν σε πλευρές της δράσης τους ερασιτεχνισμοί και προχειρότητα.

Παρέμβαση για την ανασύνταξη του εργατικού κινήματος σημαίνει ένταση της ιδεολογικής-πολιτικής παρέμβασης στις μαζικές οργανώσεις της εργατικής τάξης για να κατανοηθεί η ανάγκη σύγκρουσης όχι μόνο με την εκάστοτε κυβέρνηση, αλλά με τον ταξικό χαρακτήρα της εξουσίας. Να συνειδητοποιείται η αναγκαιότητα αλλαγής του ταξικού χαρακτήρα της εξουσίας.

B. Ο κυβερνητικός και εργοδοτικός συνδικαλισμός και ο ρεφορμισμός στο συνδικαλιστικό κίνημα

Για την εξουδετέρωση αποπροσανατολιστικών παρεμβάσεων στις εργατικές και λαϊκές μάζες, ιδιαίτερα των άπειρων και εξαθλιωμένων, των νέων ανέργων, των μεταναστών, των μαθητών, απαιτείται σταθερός προσανατολισμός σε μαζικές μορφές οργάνωσης της εργατικής τάξης.

Το λεγόμενο «κίνημα των αγανακτισμένων» και των «πλατειών» στηρίχτηκε, ενθαρρύνθηκε - αν δε σχεδιάστηκε κιόλας - από μηχανισμούς της αστικής τάξης, με στόχο τη χειραγώγηση, την πρόληψη ριζοσπαστικοποίησης, με καναλιζάρισμα τμημάτων της εργατικής αριστοκρατίας και μικροαστικών στρωμάτων. Στο «κίνημα» αυτό προσελκύστηκε και ένα μέρος εργατών, ανέργων. Στις γραμμές του συνασπίστηκε ο δεξιός και αριστερός οπορτουνισμός, κυριάρχησαν αντιδραστικά συνθήματα, συνθήματα της μικροαστικής δημοκρατίας, με στόχο το χτύπημα του κινήματος με ταξικό προσανατολισμό. Συσπειρώθηκαν για ένα διάστημα, ιδιαίτερα στην αρχή, λαϊκές μάζες που δεν έχουν αποκτήσει την απαιτούμενη πολιτική πείρα, υποστηρίζουν μια άλλη επιλογή διαχείρισης που τάχα θα ανακόψει τον κατήφορο, θα δώσει λύση στα προβλήματά τους. Αυτό δεν προβλήθηκε, ούτε ήταν μορφή συνδικαλιστικού κινήματος εργατικού ή άλλης κοινωνικής δύναμης. Προβλήθηκε ως κίνημα συσπείρωσης διαφορετικών κοινωνικών ομάδων με ενοποιητικό στοιχείο την «αγανάκτηση και διαμαρτυρία» απέναντι στην κυβέρνηση.

Προκύπτει το γνωστό ζήτημα, ποιες δυνάμεις είναι επικεφαλής και επηρεάζουν την κίνηση των μαζών. Η εργατική τάξη ηγείται της κίνησης λαϊκών μαζών ή οι μικροαστικές δυνάμεις που καλλιεργούν αυταπάτες για δυνατότητα φιλολαϊκής λύσης χωρίς ρήξη με τις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής, τους καπιταλιστικούς οργανισμούς;

Εδώ βρίσκεται η σημασία της πάλης για την αλλαγή του συσχετισμού δυνάμεων και οι προϋποθέσεις για την άνοδο της ταξικής πάλης.

Ο ρόλος των συνδικάτων και του συνδικαλιστικού κινήματος είναι τεράστιος και καλύπτει όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής της χώρας. Γιατί, όποιος έχει με το μέρος του τα συνδικάτα, κρατάει τη βασική δύναμη και το κλειδί για την καλύτερη διεξαγωγή και επιτυχία των οικονομικών, πολιτικών και επαναστατικών αγώνων. Την αλήθεια αυτή την ξέρει πολύ καλά η αστική τάξη, γι' αυτό και μ' όλα τα μέσα προσπάθησε και προσπαθεί, να επηρεάσει τα συνδικάτα, να περιορίσει και να κατευθύνει το ρόλο και τη δράση τους, μέσα στα πλαίσια της δικής της πολιτικής, στο συνδικαλιστικό κίνημα, ή να τα ουδετεροποιήσει.

Στις συνθήκες της κρίσης ανεβαίνει η δυσσάρεσκεια και η τάση διαμαρτυρίας σε μικροαστικές δυνάμεις, εισοδηματικά ανώτερα τμήματα της εργατικής τάξης, σε εργαζόμενους στη δημόσια διοίκηση κ.λπ. Είναι κρίσιμο το ζήτημα της ανασύνταξης του εργατικού κινήματος, ώστε αυτό να προσανατολίσει τη διαμαρτυρία και την αγανάκτηση που συσσωρεύεται και να μπορέσει να τη στρέψει σε ριζοσπαστική κατεύθυνση. Η προσπάθειά μας για την άνοδο της ταξικής πάλης δε θα αναμετρηθεί μόνο με το επίπεδο της ωριμότητας των μαζών, αλλά και με την παρέμβαση της αστικής τάξης, των μηχανισμών της, των κομμάτων εξουσίας, των ρεφορμιστών και οπορτουνιστών.

1.0 κυβερνητικός και εργοδοτικός συνδικαλισμός

Ελάχιστοι είναι αυτοί που αμφισβητούν ότι η απάντηση της εργατικής τάξης, οι αγώνες, δεν ήταν και δεν είναι ακόμα ανάλογοι της γενικευμένης επίθεσης που δέχεται. Επίθεση που της αφαιρεί και αμφισβητεί το σύνολο των δικαιωμάτων και των κατακτήσεων κυρίως της μεταπολεμικής περιόδου. Οι λόγοι είναι, βέβαιοι, αρκετοί. Η αντιδραστικοποίηση και η αυξημένη επιθετικότητα του συστήματος, οι ανατροπές στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες. Η προσωρινή ήττα του Εργατικού - Λαϊκού Κινήματος.

Ένας από τους βασικότερους λόγους, από τις κυριότερες αιτίες, που η εργατική τάξη καθυστερεί να οργανωθεί και να απαντήσει, να αντεπιτεθεί στις δυνάμεις του κεφαλαίου, των πολιτικών του εκπροσώπων, είναι η επίδραση, ο ρόλος και η στάση του εργοδοτικού και κυβερνητικού συνδικαλισμού, έτσι όπως επί δεκαετίες εκφράζεται από τις πλειοψηφίες σε ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ και στις άλλες συνδικαλιστικές οργανώσεις, από τις ηγεσίες των παρατάξεων ΠΑΣΚΕ - ΔΑΚΕ - «ΜΕΤΑ».

Ορισμένοι όροι, για να κατακτήσει η εργατική τάξη την ικανότητά της να αμυνθεί και να αντεπιτεθεί είναι:

- Η ανάδειξη των πραγματικών αιτιών που γεννούν και αναπαράγουν τα προβλήματα.
- Η ανάδειξη των υπευθύνων και η εναντίωση στις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που είναι φορείς και εκτελεστές των αντιλαϊκών πολιτικών.
- Η προβολή και διεκδίκηση ενός πλαισίου αιτημάτων που να ανταποκρίνεται στις σημερινές σύγχρονες ανάγκες της εργατικής τάξης και στον παραγόμενο πλούτο.
- Η ανάπτυξη δράσης μέσα από ένα πρόγραμμα δράσης με μορφές που θα ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες και δυνατότητες.
- Η αποκάλυψη του διαλυτικού χαρακτήρα και το αντιπάλεμα της κοινωνικής συναίνεσης με το κεφάλαιο και τους εκφραστές του.

Ακριβώς σ' αυτούς τους παράγοντες παρεμβαίνει στοχευμένα ο εργοδοτικός και κυβερνητικός συνδικαλισμός, με αρνητικά για την εργατική τάξη αποτελέσματα και προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στις δυνάμεις του κεφαλαίου και τους πολιτικούς του εκπροσώπους.

Προσανατολίζει στην ενσωμάτωση, πατά σε υπαρκτά προβλήματα και προσπαθεί να εξαγοράσει, απειλεί, πουλά ελπίδα.

Στην ουσία δεν:

- Αναδεικνύει τις πραγματικές αιτίες που γεννούν και αναπαράγουν τα προβλήματα. Να ομολογήσει δηλαδή ότι οι αναδιρθρώσεις δεν είναι ένα προσωρινό φαινόμενο της καπιταλιστικής οικονομίας, αλλά ότι πρόκειται για βαθιές αλλαγές που πηγάζουν από τις εσωτερικές αντιθέσεις και αντινομίες του καπιταλιστικού συστήματος. Αλλαγές που αγκαλιάζουν τόσο τη βάση (δηλαδή, την οικονομία, την παραγωγή), όσο και το εποικοδόμημα (δηλαδή, τους θεσμούς, το πολιτικό σύστημα) και που καθιστούν τον καπιταλισμό όλο και πιο απάνθρωπο, αντιδραστικό.
- Ομολογεί ότι όποιος και να τον διαχειρίζεται τον καπιταλισμό αυτός δε γίνεται ανθρωπινότερος. Χρόνο με το χρόνο θα γίνεται αντιδραστικότερος, όσο θα ολοκληρώνεται ως κοινωνικο-πολιτικό σύστημα. Ούτε θέλει, ούτε μπορεί να αναδείξει και να εναντιωθεί ενιαία και συνολικά στις πολιτικές δυνάμεις που προωθούν τις καπιταλιστικές αναδιρθρώσεις, όντας ενεργό, δραστήριο τμήμα τους.
- Προβάλλει και διεκδικεί αιτήματα που να αντιστοιχούν, να απαντούν στις σύγχρονες ανάγκες μας, στον παραγόμενο πλούτο, αφού κάτι τέτοιο δε χωρά στο στενό κορσέ της διατήρησης της κερδοφορίας, της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της καπιταλιστικής οικονομίας.
- Αντιπαραθέτει ένα ενιαίο, συνεκτικό, κλιμακούμενο σχέδιο δράσης που να παίρνει υπόψη του την ένταση της επίθεσης, οι μορφές πάλης του δεν αντιστοιχούν στην πείρα των εργαζομένων και στην ένταση της επίθεσης.

Ακριβώς σε αυτούς τους παράγοντες, της ανάδειξης των πραγματικών αιτιών των προβλημάτων, των ευθυνών των πολιτικών δυνάμεων που προωθούν τις αναδιρθρώσεις, της προβολής και της διεκδίκησης ουσιαστικών αιτημάτων, της απάντησης με ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης και

της ταξικής πάλης ως στοιχείου προόδου, παρεμβαίνει στοχευμένα ο εργοδοτικός και κυβερνητικός συνδικαλισμός.

Υπάρχει σημαντική και καθημερινή εμπειρία για τον τρόπο παρέμβασης του εργοδοτικού και κυβερνητικού συνδικαλισμού στους τόπους δουλειάς. Πίσω από συνθήματα αλλά και αγώνες που έχουν ως στόχο την εκτόνωση, αποκρύπτει συνειδητά τις αιτίες των προβλημάτων, δεν προβάλλει και δε διεκδικεί με βάση τις σύγχρονες, τις πραγματικές ανάγκες της εργατικής τάξης, δεν απαντά με ένα αξιόπιστο αγωνιστικό πρόγραμμα. Λειτουργεί ενεργητικά ως παράγοντας όξυνσης των προβλημάτων της εργατικής τάξης, επιδεινώνει με τις θέσεις του τη ζωή της εργατικής οικογένειας.

Διαμορφώνει αιτήματά του στα όρια που του επιτρέπουν οι διάφορες μορφές διαχείρισης χωρίς να αμφισβητεί το «δικαίωμα» της μεγαλοεργοδοσίας να κερδίζει από την εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης, να έχει μέσα παραγωγής που αποτελούν προϊόν της συσσωρευμένης ανθρώπινης εργασίας, παρακρατημένης κλεμμένης υπεραξίας. Απεχθάνεται το συντονισμό των τμημάτων της εργατικής τάξης, εκθρεύεται ανοιχτά την κοινή της δράση με τα άλλα λαϊκά στρώματα. Τρομάζει στη σκέψη να υπάρξει κλιμάκωση των αγώνων. Δημιουργεί εμπόδια στην οργάνωση στους κλάδους, διατηρεί στο ακέραιο τη διαίρεση των εργαζομένων ανάλογα την εργασιακή σχέση, αφήνει εκτεθειμένους εργαζόμενους στα χέρια της εργοδοσίας.

Ουσιαστικά μιλάμε για αποσπάσματα της αστικής τάξης στις γραμμές του συνδικαλιστικού εργατικού κινήματος. Η απομόνωσή τους αποτελεί όρο για την ανασύνταξη του εργατικού κινήματος, για το δυνάμωμα της κοινωνικής συμμαχίας.

Για τις Ενώσεις προσώπων (μορφή οργάνωσης εργοδοτικού συνδικαλισμού)

Οι ενώσεις προσώπων δεν είναι μορφή οργάνωσης αλλά παίζουν ρόλο χτυπήματος των σωματείων, είναι όργανα της εργοδοσίας, δημιουργήθηκαν ώστε να ξεπεραστεί η σκόπελος των σωματείων. Αποτελούν υποχείρια των εργοδοτών σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες θα υποκαθιστούν τις ομοσπονδίες στην υπογραφή Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας σε επιχειρήσεις μέχρι και 20 εργαζόμενους, όπου δεν υπάρχουν επιχειρησιακά σωματεία. Η συγκεκριμένη κυβερνητική και εργοδοτική μεθόδευση επιχειρεί να απαξιώσει το ρόλο των συνδικάτων, τη διαπραγματευτική τους ουσία, τη συλλογική οργάνωση και δράση των εργαζομένων ανά κλάδο, αλλά και σαν τάξη απέναντι στην τάξη των καπιταλιστών.

Μια «ένωση προσώπων» μπορεί να συσταθεί ακόμα και από 5 εργαζόμενους σε επιχειρήσεις έως και 20 εργαζομένων.

Γ. Πιο συγκεκριμένα για τη δουλειά των πρωτοβάθμιων σωματείων

Η δομή και οι μορφές οργάνωσης του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος στη χώρα μας σε **πρωτοβάθμιο επίπεδο** είναι το κλαδικό σωματείο, το επιχειρησιακό σωματείο, το τοπικό σωματείο, η επιτροπή αγώνα, η απεργιακή επιτροπή. Σε **δευτεροβάθμιο επίπεδο** τα Εργατικά Κέντρα και οι Κλαδικές Ομοσπονδίες και σε **τριτοβάθμιο επίπεδο** η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ

Πως χωρίζονται τα σωματεία

Σωματείο είναι η ένωση 20 τουλάχιστον εργαζομένων που απασχολούνται στον ίδιο κλάδο της οικο-

νομίας ή εργάζονται στον ίδιο εργοδότη. Τα πρωτοβάθμια σωματεία διακρίνονται σε: **Ομοιοεπαγγελματικά, Κλαδικά, Επιχειρησιακά, Τοπικά, Πανελλαδικά & Τοπικά Παραρτήματα.**

Ομοιοεπαγγελματικά, είναι τα εργατικά σωματεία που είναι οργανωμένα με βάση το επάγγελμα που ασκεί ο μισθωτός π.χ. σωματείο λογιστών, σωματείο οικοδόμων.

Κλαδικά, είναι τα εργατικά σωματεία που είναι οργανωμένα με βάση τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση που εργάζεται ο μισθωτός, π.χ. σωματείο εργαζομένων στη βιομηχανία τσιμέντου, στη χημική βιομηχανία, σωματεία τραπεζοϋπαλλήλων.

Επιχειρησιακά, είναι τα εργατικά σωματεία που είναι οργανωμένα με βάση την επιχείρηση ή εκμετάλλευση όπου εργάζεται ο μισθωτός π.χ. σωματείο χαλυβουργίας, σωματείο εργαζομένων στα Ναυπηγεία Ελευσίνας.

Τοπικά, είναι τα εργατικά σωματεία που είναι οργανωμένα με βάση το επάγγελμα ή τον κλάδο σε μία πόλη ή ένα νομό π.χ. σωματείο εμποροϋπαλλήλων Θεσσαλονίκης.

Πανελλαδικά, είναι τα εργατικά σωματεία που είναι οργανωμένα με βάση το επάγγελμα ή το κλάδο και έχουν πανελλαδική εμβέλεια π.χ. Σύλλογος Τεχνικών Υπαλλήλων Ελλάδας

Τοπικά παραρτήματα είναι οργανικά τμήματα ενός σωματείου και όχι αυτόνομες οργανώσεις με τοπική ή περιφερειακή εμβέλεια π.χ. τοπικό παράρτημα Συλλόγου Τεχνικών Υπαλλήλων Ελλάδας.

Το άρθρο 7 παρ.1 του ν.1264/82 θέτει περιορισμούς στην εσωτερική αυτονομία των συνδικαλιστικών οργανώσεων ορίζοντας ότι ένας εργαζόμενος για να γίνει μέλος μιας οργάνωσης πρέπει να έχει συμπληρώσει ένα δίμηνο μέσα στον τελευταίο χρόνο στην επιχείρηση ή εκμετάλλευση ή τον κλάδο απασχόλησής του εφ' όσον έχει τις νόμιμες προϋποθέσεις των καταστατικών τους. Το ίδιο άρθρο απαγορεύει την πολλαπλή συμμετοχή σε επαγγελματικά σωματεία. Κάθε εργαζόμενος επιτρέπεται να συμμετέχει σε δύο το πολύ σωματεία: ένα εργοστασιακό - επιχειρησιακό και ένα κλαδικό ή ομοιοεπαγγελματικό, δηλ. σωματείο εργαζομένων του ίδιου επαγγέλματος. Επομένως απαγορεύεται απ' το ν. 1264/82 η συμμετοχή σε δύο εργοστασιακά ή επιχειρησιακά σωματεία ή σε δύο σωματεία εργαζομένων του ίδιου επαγγέλματος ή κλάδου. Ανήλικοι και αλλοδαποί, εργαζόμενοι νόμιμα μπορούν να είναι μέλη συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Αν δεν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό, διαγράφεται από την συνδικαλιστική οργάνωση το μέλος:

- που δεν πήρε μέρος στις δύο τελευταίες εκλογές για τη διοίκηση του σωματείου, χωρίς να συντρέχει ανώτερη βία,
- που έχει πάψει με τη θέλησή του να απασχολείται στην επιχείρηση ή στον επαγγελματικό κλάδο απασχόλησής του, για διάστημα έξι μηνών εκτός εάν τούτο οφείλεται στην εκλογή του στο Κοινοβούλιο ή την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Αν η πρωτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση συμμετέχει σε δευτεροβάθμια οργάνωση π.χ. ομοσπονδία, εκλέγει αντιπροσώπους με τους οποίους εκπροσωπείται στη δευτεροβάθμια οργάνωση. Οι αντιπρόσωποι όλων των πρωτοβάθμιων οργανώσεων που συμμετέχουν στη δευτεροβάθμια συγκροτούν τη Γενική Συνέλευση της δευτεροβάθμιας

Το καταστατικό της δευτεροβάθμιας οργάνωσης καθορίζει το μέτρο με το οποίο υπολογίζεται ο αριθμός των αντιπροσώπων. Το μέτρο πρέπει να είναι ενιαίο για όλες τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, ώστε να διασφαλίζεται ίση εκπροσώπηση όλων των οργανώσεων στην υπερκείμενη οργάνωση.

Ο αριθμός των αντιπροσώπων βρίσκεται με τη διαίρεση του αριθμού των μελών που ψήφισαν για

την ανάδειξη των αντιπροσώπων στην πρωτοβάθμια οργάνωση δια του μέτρου που καθορίζει το καταστατικό του σωματείου. Αν από τη διαίρεση προκύπτει κλάσμα μεγαλύτερο από το μισό του αριθμού που αποτελεί το μέτρο, τότε προστίθεται ένας ακόμη αντιπρόσωπος. Αν αντίθετα προκύπτει κλάσμα μικρότερο από το μισό του μέτρου, τότε δεν αντιπροσωπεύεται στην οργάνωση.

Τι σωματεία θέλουμε

Χρειαζόμαστε σωματεία μαζικά, γερά, με παρουσία σε κάθε μεγάλο χώρο δουλειάς, που θα συσπειρώνουν και θα οργανώνουν τους εργαζόμενους, θα φροντίζουν για τον «εξοπλισμό» τους για ένα γερό ενιαίο μέτωπο αντίστασης παντού, απέναντι στους μεγαλοεργοδότες και τα μονοπώλια, την κυβέρνηση, τους καπιταλιστικούς οργανισμούς. Από αυτό πηγάζει η ανάγκη τα σωματεία να αποκτήσουν «πόδι» παντού και ειδικά στις μεγάλες πολυεθνικές και μονοπωλιακές επιχειρήσεις με σταθερή παρουσία, με στήσιμο σωματειακών επιτροπών, κυρίως στα κλαδικά σωματεία.

Η καθυστέρηση στην οργάνωση των εργαζομένων σε μια σειρά σωματεία και στη δημιουργία σωματειακών επιτροπών σε τόπους δουλειάς, η αδύνατη λειτουργία και δράση των περισσότερων σωματείων (π.χ. τα ΔΣ να συνεδριάζουν αραιά, να έχουν φτωχό ή τυπικό περιεχόμενο, ορισμένα και καθόλου, οι Γενικές Συνελεύσεις να γίνονται αραιά και συνήθως με λίγα μέλη, πολλά σωματεία αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα και δεν μαζεύουν τις συνδρομές από πολλά μέλη, δεν παρεμβαίνουν για προβλήματα του χώρου τους, δεν έχουν παρουσία των ΔΣ στα γραφεία τους και σε χώρους δουλειάς, ώστε να ενημερώνουν και να κινητοποιούν τα μέλη τους), η πολύ αδύνατη ανάπτυξη κινητοποιήσεων σε χώρους δουλειάς που αντιμετωπίζουν προβλήματα, είναι ασυμβίβαστη με την ιστορία και τις αξίες του εργατικού κινήματος, είναι πίσω από τις ανάγκες και τα σύγχρονα καθήκοντα και πρέπει να αντιμετωπιστούν παντού είτε είμαστε πλειοψηφία είτε μειοψηφία.

Η ανάγκη της ανασύνταξης του συνδικαλιστικού κινήματος έχει ως προτεραιότητα το καθήκον της μαζικοποίησης των σωματείων με ιδιαίτερο προσανατολισμό στη νεολαία, στις γυναίκες, στους μετανάστες, με την ισχυροποίηση των συμμαχιών της εργατικής τάξης με τους μικρομεσαίους ΕΒΕ και αγρότες.

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο

Η διοίκηση, δηλ. η εκτέλεση, επιμέλεια και διεύθυνση των υποθέσεων της συνδικαλιστικής οργάνωσης ασκείται από το Διοικητικό συμβούλιο. Το Διοικητικό συμβούλιο είναι, επομένως το μόνιμο εκτελεστικό όργανο της συνδικαλιστικής οργάνωσης που διαχειρίζεται όλες τις υποθέσεις της και την εκπροσωπεί δικαστικώς και εξωδίκως (άρθρο 67 Α.Κ.). Το Διοικητικό Συμβούλιο της συνδικαλι-

στικής οργάνωσης συγκροτείται όπως ορίζει το καταστατικό. Οι ιδιότητες του Προέδρου, Αντιπροέδρου, Γεν. Γραμματέα ή Ταμιά δεν επιτρέπεται να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 3 χρόνια. (άρθρο 9παρ.1,εδαφ.β ν.1264).

Το Διοικητικό συμβούλιο υπόκειται σε έλεγχο της Γενικής Συνέλευσης που είναι το ανώτατο όργανο της συνδικαλιστικής οργάνωσης. Η γενική συνέλευση έχει δικαίωμα να παύει το Διοικητικό συμβούλιο. Η άρση της εμπιστοσύνης και η έκφραση μομφής από τη Γενική Συνέλευση σημαίνει παύση ή τουλάχιστον σημαίνει υπόδειξη προς το Διοικητικό συμβούλιο να παραιτηθεί. Η παύση μπορεί να αφορά ολόκληρο το Διοικητικό συμβούλιο ή ορισμένα μόνο μέλη του.

Την ευθύνη για τη δράση και τον προσανατολισμό ενός σωματείου την έχει το ΔΣ. Το ΔΣ εκλέγεται μέσα από αρχαιρεσίες οι οποίες γίνονται σε άλλα σωματεία κάθε χρόνο, σε άλλα κάθε δυο χρόνια ή το πολύ κάθε τρία χρόνια. Με ευθύνη του ΔΣ του σωματείου συγκροτούνται βοηθητικές ομάδες στα πλαίσια του ΔΣ, επιτροπές, επιτροπές αγώνα, απεργιακές επιτροπές. Η ευθύνη και η καθοδήγηση αυτών των επιτροπών ανήκει στο ΔΣ του σωματείου και την πρώτη ευθύνη την έχει ο πρόεδρος. Πρέπει να φροντίζει να συνεδριάζουν συχνά, να έχουν περιεχόμενο στις συνεδριάσεις και στη δράση τους, να βοηθούν ουσιαστικά το ΔΣ.

Η συνεδρίαση του πρέπει να είναι σταθερή, με συγκεκριμένη κάθε βδομάδα θεματολογία, να είναι γνωστή στα μέλη του η ημερήσια διάταξη. Να έχει καταμερισμό με βάση τις ανάγκες του σωματείου.

Χρειάζεται καλή προετοιμασία των συζητήσεων στα Διοικητικά Συμβούλια. Να υπάρχει μεγαλύτερη επιμονή στο πώς θα ενισχύεται η συζήτηση, ο προβληματισμός, η συμμετοχή στη λήψη της μιας ή της άλλης απόφασης, στην επιλογή της μιας ή της άλλης τακτικής, στην ιεράρχηση των ζητημάτων κ.λπ. Έχει επομένως μεγάλη αξία πώς προετοιμάζονται τα θέματα και πώς οργανώνεται η συζήτηση τους.

Η συστηματική εξαγωγή συμπερασμάτων από τη δράση δίνει ζωντάνια στη λειτουργία, εξασφαλίζει

τη συνέχεια και επιτρέπει να παρακολουθούμε πιο άμεσα και χειροπιαστά την πρόοδο των δεσμών που αποκτά ένα σωματείο με τους εργαζόμενους του κλάδου, να εμπλουτίζεται η πείρα σε ζητήματα τακτικής και χειρισμών, να παρεμβαίνουμε με συγκεκριμένα μέτρα για να καλύπτονται οι στόχοι που μπαίνουν.

Στο ΔΣ πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένος καταμερισμός, να μοιράζεται η ευθύνη σε όλα τα μέλη του. Καταμερισμός ο οποίος μπορεί να αφορά μεγάλους χώρους, μέτωπα πάλης, καθοδήγηση σωματειακών επιτροπών και επιτροπών αγώνα, σύνδεση με τα επιχειρησιακά σωματεία κ.ο.κ.

Υπάρχει ανάγκη για οργανωμένη ξεχωριστή μόνιμη επαφή του ΔΣ με τις επιτροπές και τους πρωτοπόρους εργάτες τόσο για τα ιδιαίτερα ζητήματα του κάθε χώρου, αλλά κυρίως για τη γενίκευση της πείρας στον κλάδο, την πολιτικοποίηση της πάλης στο επίπεδο της εξουσίας. Καλύτερα βήματα έγιναν σε επιτροπές που είναι χρεωμένες και παρακολουθούνται μόνιμα από συγκεκριμένα μέλη της Διοίκησης.

Σε τακτικά χρονικά διαστήματα θα πρέπει να γίνεται έλεγχος της δουλειάς και των στόχων, εκτίμηση της δράσης και των δυσκολιών. Η συνεδρίαση ενός ΔΣ με τη συμμετοχή συνδικαλιστικών στελεχών επιχειρησιακών σωματείων, με ανοιχτή συμμετοχή των μελών του σωματείου βοηθάει τη δουλειά του σωματείου, συσπειρώνει τα μέλη του στη βάση της λήψης των αποφάσεων και της συμμετοχής τους σε αυτές.

Είναι ευθύνη του ΔΣ η παρακολούθηση των εξελίξεων στον κλάδο, η εσωτερική κινητικότητα που υπάρχει, οι απολύσεις, οι αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις. Η παρακολούθηση βοηθάει στην άμεση λύση προβλημάτων που εμφανίζονται χωρίς να πιανόμαστε στον ύπνο από τον ταξικό αντίπαλο ή άλλες δυνάμεις.

Οργάνωση-Μαζικοποίηση

Οι δεσμοί μας με την εργατική τάξη πρέπει να είναι στενοί, να θεμελιώνονται σε στέρεα βάση, να ανανεώνονται συνεχώς. Σήμερα δεν είναι αυτοί που χρειάζονται, που επιτάσσουν οι συνθήκες. Δεν επαρκεί η περιοδική επαφή ορισμένων συνδικαλιστών με εργάτες σε εργοστάσια, η κεντρική περιοδεία που δε δημιουργεί δεσμούς αλλά απλά δείχνει παρουσία.

Η δημιουργία μιας ομάδας ανθρώπων πρωτοπόρων ή έστω δραστήριων σε βασικές βιομηχανίες - βιοτεχνίες, επιχειρήσεις και οργανισμούς είναι όρος για να έχει αποτελέσματα η δουλειά μας. Οι συσχετισμοί δεν αλλάζουν με μια καλή εξόρμηση, με συνθήματα ή με το μοίρασμα μιας ανακοίνωσης.

Μεγάλο μέρος της εργατικής τάξης είναι ανοργάνωτο, πολύ περισσότερο, ανοργάνωτες είναι δυνάμεις που βασανίζονται με τις ελαστικές μορφές απασχόλησης, με μερική και προσωρινή απασχόληση. Εδώ επιβάλλεται να ξεπεραστούν παγιωμένες αντιλήψεις. Το βασικό είναι η οργάνωση της εργατικής τάξης, το σπάσιμο του συντεχνιασμού, η ενιαία οργάνωση και πάλη όλων των εργαζομένων ενός χώρου (συμπεριλαμβανομένων, π.χ., των εκτάκτων) στο ίδιο συνδικάτο, ανεξάρτητα από εργασιακές σχέσεις. Και αυτό, παρά τις δυσκολίες, είναι υποχρέωση του ταξικού κινήματος.

Να δυναμώσει ο αγώνας για την οργάνωση της εργατικής τάξης με βάση τον τόπο δουλειάς, για τη συμμετοχή των εργαζομένων στη λειτουργία τους, για την ουσιαστική δημοκρατική λειτουργία των σωματείων. Να εμπλουτιστούν οι μορφές δράσης.

Να βελτιώνεται η δουλειά εκεί που οι ταξικές δυνάμεις είναι μειοψηφία. Να μην υποκλινόμαστε στο συσχετισμό αλλά να παίρνουμε πρωτοβουλίες για να τον αλλάξουμε. Να καταγγέλλουμε τις διοικήσεις, να έχουμε ανοιχτό μέτωπο με τον κυβερνητικό συνδικαλισμό, να είμαστε η σκιά τους. Να εξασφαλίζουμε συνεχώς νέες επαφές μέσα από εργασιακούς χώρους και τα σωματεία, να δουλεύουμε

με χαρτογράφηση και σχέδιο ώστε να ισχυροποιούνται οι δυνάμεις μας. Το πρωτοβάθμιο σωματείο είναι ο χώρος που αλλάζουν οι πραγματικοί συσχετισμοί στο συνδικαλιστικό κίνημα.

Βασικός δείκτης στη δουλειά ενός σωματείου είναι οι δεσμοί με τους εργαζόμενους, η χαρτογράφηση του κλάδου, το ριζώμα του σωματείου σε μεγάλους εργασιακούς χώρους. Η επαφή με τα μέλη του σωματείου δεν είναι σωστό να δυναμώνει ή να εμφανίζεται κατά τη διάρκεια των αρχαιρεσιών, μεγάλων απεργιών ή σταθμών, κινητοποιήσεων σε εργασιακούς χώρους.

Η ένταξη νέων δυνάμεων στα σωματεία να αντιμετωπίζεται ως κύριο καθήκον. Για να πειστεί ο εργάτης να οργανωθεί στο σωματείο του, χρειάζεται να νιώσει ότι τον εκφράζει, ότι θα τον στηρίξει, ότι είναι δύναμη στα δικά του χέρια. Χρειάζεται να διευρυνθεί το περιεχόμενο δράσης των συνδικάτων. Να ασχολείται όχι μόνο με τα εργασιακά, τα μισθολογικά, αλλά και με όλες τις πτυχές της ζωής του εργάτη, με την Υγεία, τον Πολιτισμό, τις σπουδές κ.λπ.

Χρειάζεται μόνιμη σταθερή δουλειά, συστηματική και συνεχής ενημέρωση και διαφώτιση, καλή γνώση των εξελίξεων στον κλάδο και συνολικά, προσωπική επαφή με τον εργάτη, την εργάτρια. Οι αιτήσεις που παίρνουμε για την εγγραφή νέων μελών να αξιοποιούνται. Στα νέα μέλη των σωματείων πρέπει να τους δίνεται ευθύνη, να βοηθούνται από τις συλλογικές διαδικασίες, να συμμετέχουν σε κάθε απόφαση του σωματείου.

Η επαφή με το μητρώο του σωματείου δεν είναι τυπική υπόθεση. Δεν είναι μια ακόμα χρέωση αλλά φυσιογνωμικό στοιχείο της εσωτερικής ζωής ενός σωματείου. Αν δεν έχεις επαφή με τα μέλη σου δημιουργείς ρωγμές στους δεσμούς, κλονίζεται η εμπιστοσύνη, η σχέση αποκτά τυπικό χαρακτήρα, δημιουργούνται οι σπόροι διάρρηξης αυτής της σχέσης με το σωματείο.

Το ΔΣ οφείλει να παίρνει μέτρα που να ενισχύουν την εσωτερική ζωή του σωματείου. Τα μέλη έχουν δικαίωμα να μαθαίνουν για τη δραστηριότητα του σωματείου, να γνωρίζουν τις πρωτοβουλίες, να κάνουν προτάσεις, να συμμετέχουν στις συλλογικές διαδικασίες. Αντίστοιχα το ΔΣ πρέπει να έχει εικόνα για κάθε μέλος ξεχωριστά. Να γνωρίζει τα προβλήματα, να έχει εικόνα για τους άνεργους που είναι μέλη του σωματείου, αν τα βγάζουν πέρα, τι δυσκολίες αντιμετωπίζουν, να παίρνουν μέτρα προστασίας και αλληλεγγύης. Έτσι βαθαινούν οι δεσμοί, με αυτόν τον τρόπο ενισχύεται ο συλλογικός-συντροφικός χαρακτήρας του σωματείου.

2. Η Γενική Συνέλευση του σωματείου

Η Συνέλευση των μελών είναι το ανώτατο όργανο της συνδικαλιστικής οργάνωσης και αποφασίζει για κάθε θέμα που δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου, ισχύει επομένως από το νόμο ένα τεκμήριο αρμοδιότητας για τη συνέλευση. Η συνέλευση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για ορισμένα θέματα, π.χ. μεταβολή του σκοπού, τροποποίηση του καταστατικού και διάλυση της συνδικαλιστικής οργάνωσης.

Τέλος η Συνέλευση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα να εποπτεύει και να ελέγχει τα όργανα της συνδικαλιστικής οργάνωσης, να παύει τα όργανα διοικήσεως, εφ' όσον αυτό υπαγορεύεται από σπουδαίο λόγο. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό συμβούλιο της συνδικαλιστικής οργάνωσης που έχει συγκροτηθεί νόμιμα. Το καταστατικό καθορίζει υποχρεωτικά τους όρους, υπό τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει η Γεν. Συνέλευση. Το καταστατικό προβλέπει συνήθως τακτικές και έκτακτες γενικές συνελεύσεις και καθορίζει τον τρόπο προσκλήσεως, καθώς και την προθεσμία που πρέπει να τηρείται για πρόσκληση των μελών πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνελεύσεως.

Το ποσοστό απαρτίας υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των μελών που είναι οικονομικά τακτοποιημένα (άρθρο 8 παρ.2 ν.1264) και έχουν δικαίωμα ψήφου. Μπορεί το καταστατικό ελεύθερα να καθορί-

ζει τα ποσοστά απαρτίας. Για την απαρτία συναριθμούνται και τα παρόντα μέλη που δεν συμμετέχουν στην ψηφοφορία. Η απαρτία πρέπει να υπάρχει όχι μόνο κατά την έναρξη της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης αλλά και κατά τη διάρκειά της. Αν λοιπόν δεν υπάρχει απαρτία κατά τη διάρκεια της Συνελεύσεως ή της ψηφοφορίας δεν είναι νόμιμη η λήψη της αποφάσεως.

Φυσικά η ρύθμιση της απαρτίας ανήκει στην εσωτερική λειτουργία των συν-

δικαλιστικών οργανώσεων. Επομένως το καταστατικό της συνδικαλιστικής οργάνωσης καθορίζει ελεύθερα την απαρτία, το ποσοστό δηλ. των μελών που πρέπει να συμμετέχουν στη συνέλευση για να μπορεί να γίνει συζήτηση και ψηφοφορία. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει πάντοτε με ψηφοφορία, ποτέ όμως δια βοής. Οι αποφάσεις της Συνέλευσης, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό, λαμβάνονται με σχετική πλειοψηφία των παρόντων.

Η γενική συνέλευση του σωματείου πρέπει να προετοιμάζεται με φροντίδα. Να γνωρίζουν τα μέλη του σωματείου πότε θα πραγματοποιηθεί, να γνωρίζουν τη θεματολογία, να προετοιμάζονται για να πουν γνώμη, να συμβάλλουν στη συλλογική σκέψη.

Οι γενικές συνελεύσεις να μην οργανώνονται πρόχειρα, να μην τις αφήνουμε χωρίς περιεχόμενο, να παίρνουμε μέτρα μαζικής προσέλευσης. Να αξιοποιούμε κάθε μέσο επαφής με τα μέλη, περιοδείες και εξορμήσεις πριν τη γενική συνέλευση, σε μαζικούς εργασιακούς χώρους.

Η ΓΣ δεν πρέπει να αφήνεται στον αέρα, να γίνει για να γίνει. Δεν είναι μια τυπική διαδικασία, μια καταστατική υποχρέωση. Η συζήτηση στις γενικές συνελεύσεις αν παίρνουμε μέτρα ώστε να είναι ζωντανή, πλούσια, αν ενθαρρύνουμε τα μέλη μας να μιλήσουν μπορεί να δώσουν ώθηση στη δουλειά μας, η συλλογική απόφαση να παλεύεται πειθαρχημένα και με μεγαλύτερη ένταση και έκταση σε περισσότερους χώρους.

Να πραγματοποιούμε πιο συχνά τακτικές γενικές συνελεύσεις απολογισμού στα μέλη. Να είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε κριτική, να διορθώνουμε λάθη και παραλείψεις.

Η ταχύτητα των εξελίξεων, η συνθετότητα και ο όγκος των καθηκόντων του ταξικού κινήματος, μας υποχρεώνουν να αναζητήσουμε γρήγορους και πιο αποτελεσματικούς τρόπους λειτουργίας και επαφής με τους εργαζόμενους. Πέρα από το δοκιμασμένο τρόπο και την αναντικατάστατη μορφή της γενικής συνέλευσης, βοηθούν οι συσκέψεις ανά χώρο, τα διευρυμένα Διοικητικά Συμβούλια.

Να ανταλλάσσεται η πείρα για τις διαθέσεις του κόσμου και κυρίως για τα μέτρα γρήγορης και αποτελεσματικής παρέμβασης. Οι συγκεντρώσεις-συσκέψεις με εργαζόμενους στη διάρκεια του αγώνα και μετά, επίσης είναι δοκιμασμένη μορφή που βοηθά να διερευνήσουν τα όργανα τις διαθέσεις του κόσμου, να ενιαιοποιείται η δράση όλου του δυναμικού στην υλοποίηση σχεδιασμού και στόχων.

3. Μορφές Πάλης

Η πλατιά μόνιμη διαφώτιση και ενημέρωση στους τόπους δουλειάς καλλιεργεί το έδαφος και μπορεί να τροφοδοτήσει δυναμικές μορφές πάλης. Αν εδραιωθεί στέρεα η αντίληψη στις γραμμές μας ότι βασικός σκοπός του αγώνα είναι η άνοδος της πολιτικής πείρας της εργατικής τάξης, η οργάνωσή της, η μαζικοποίηση του αγώνα και η προετοιμασία της να διεκδικήσει την εξουσία τότε θα είναι εύκολο να αναπτύσσεται μια πιο πλατιά ζύμωση, που θα κλιμακώνει τις αγωνιστικές διαθέσεις.

- Να υπολογίζεται σωστά το επίπεδο συνείδησης, προκαταλήψεις, φοβίες με στόχο πάντα να ανεβάζουμε το επίπεδο συνειδητής πάλης. Η αφοσιωμένη δουλειά σε αυτήν την κατεύθυνση σε συνδυασμό με την καλή επεξεργασία αιτημάτων, συνθημάτων και θέσεων και τη συμμετοχή των εργαζομένων σε όλες αυτές τις διαδικασίες μπορεί να δώσει και αποτελεσματικές, ζωντανές μορφές πάλης και ποικιλία μορφών.
- Να μελετώνται προσεκτικά η στρατηγική και τακτική των αντιπάλων από την εργοδοσία ως τα μεγαλύτερα επιτελεία τους, η ταξική αδιαλλαξία τους, η συνέπειά τους, οι ελιγμοί τους και να χαράζεται ανάλογη τακτική στην αντιμετώπισή τους. Στο βαθμό που αυτό επιτυγχάνεται δημιουργούνται συνθήκες που μπορούν να δώσουν επίσης ποικιλία μορφών πάλης.

Οι μορφές πάλης να αντανακλούν το βαθμό της διάθεσης σύγκρουσης των οργανωμένων δυνάμεων στα σωματεία τουλάχιστον

Αν σωστά εδώ παρακολουθούμε τις εξελίξεις θα έχουμε εμπλουτισμό των μορφών πάλης και του δυναμισμού τους. Δεν απολυτοποιούμε καμιά μορφή και προετοιμαζόμαστε για όλες τις μορφές πάλης, έως τις ανώτερες.

Γύρω από τις «μορφές πάλης» η σύγκρουση των δύο γραμμών κορυφώνεται αφού η ταξική γραμμή οφείλει να αξιοποιεί όλες τις μορφές πάλης, ενώ η γραμμή της ταξικής συνεργασίας προσπαθεί να τις ευνουχίζει. Σήμερα ο Κυβερνητικός και Εργοδοτικός Συνδικαλισμός εξαντλεί στην ουσία τις μορφές διεκδίκησης μέσα από τον λεγόμενο Κοινωνικό Διάλογο. Υπάρχουν μαζικά σωματεία εγκλωβισμένα στη γραμμή του «κοινωνικού διαλόγου» και όχι της διεκδίκησης, με διάφορες μορφές, π.χ. διαμαρτυρία στην εργοδοσία, στάση, απεργία, κ.λπ.

Το ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα οφείλει να εκτιμά σωστά κάθε φορά και κάθε στιγμή (στον τόπο και στο χρόνο) ποια είναι η πιο σωστή μορφή πάλης που πρέπει να επιλέξει και ποια στιγμή. Να εναλλάσσει όταν χρειάζεται τις μορφές αγώνα. Να κρίνει ποια μορφή αναδεικνύει το περιεχόμενο της κινητοποίησης. Να ενδιαφέρεται για την συγκέντρωση δυνάμεων, την εξασφάλιση εφεδρειών και τις δυνάμεις συμπαράστασης. Να γνωρίζουμε καλά την γενικότερη κατάσταση της επιχείρησης. Να επεξεργαζόμαστε τα συνθήματα του αγώνα. Να έχουμε έτοιμη την απεργιακή φρουρά. Να έχουμε προβλέψει για απεργιακό ταμείο. Όταν μπαίνουμε σ' έναν αγώνα οφείλουμε στο σχεδιασμό να βλέπουμε τον ορίζοντα ως την τελική φάση. Να διαλέγουμε τη στιγμή των διαπραγματεύσεων είτε τη στιγμή της κλιμάκωσης και της όξυνσης της σύγκρουσης.

Μορφές

- Διαμαρτυρία Δ. Σ.
- Υπόμνημα με υπογραφές
- Παράσταση διαμαρτυρίας
- Συλλαλητήριο - πορεία
- Επίσχεση εργασίας
- Στάση εργασίας
- Κατάληψη
- Απεργία κλαδική
- Απεργία γενική
- Πολιτική Απεργία

Για την απεργία

Η απεργία, γέννημα του καπιταλισμού, είναι σε πολλές χώρες σήμερα δικαίωμα, που κατοχυρώνεται και συνταγματικά, ύστερα απ' τους πολύχρονους αγώνες των εργαζομένων. Είναι μορφή αντίδρασης των εργαζομένων μισθωτών απέναντι στους εργοδότες και το κράτος τους, σύγκρουσης της εργατικής τάξης με το κεφάλαιο.

Η μορφή αυτή της πάλης εμφανίζεται ταυτόχρονα, θα λέγαμε, με την εμφάνιση των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής. Οι διάφορες μορφές πάλης των καταπιεσμένων στην φεουδαρχία δεν είχαν τίποτε το κοινό με την απεργία της εργατικής τάξης.

Στη χώρα μας τέτοια μορφή πάλης, όπως μας λένε οι διάφοροι ιστορικοί, εμφανίστηκε λίγο μετά την επανάσταση του 1821. Συγκεκριμένα το 1826 στο Ναύπλιο πρωτοαπήργησαν οι τυπογράφοι. Ήταν μια απεργία σε εμβρυϊκή μορφή, μπερδεμένη με πλήθος άλλα στοιχεία, που αντανάκλούσε την κατάσταση της εργατικής τάξης της χώρας μας, που μόλις άρχιζε να κάνει τα πρώτα βήματα της. Της τάξης αυτής,

που αργότερα θα βάλει τη σφραγίδα της στις μεγάλες εξελίξεις του τόπου, όταν συγκρότησε τα συνδικάτα και το κόμμα της. Της τάξης, που η ιστορία της έχει αναθέσει τεράστια καθήκοντα.

Η απεργία δεν είναι απλά μια «αποχή από την εργασία» για ένα συνδικαλιστή που δέχεται την αρχή της ταξικής πάλης. Αρκετοί είναι εκείνοι που προσπαθούν - και όχι τυχαία - να περιορίσουν το περιεχόμενο της απεργίας στην παραπάνω φράση. Όσο κι αν στην καθημερινή δράση δεν μπορεί να φανεί όλο αυτό, που κρύβεται πίσω από την εργοστασιακή, την κλαδική, την «οικονομική» απεργία, γεγονός πάντως είναι ότι και ο εργάτης και με αυτή τη μορφή πάλης αρχίζει να διαπιστώνει όλο και περισσότερο, όλο και πιο καθαρά, με την μικρή του πείρα ότι πίσω από τον εργοδότη, πίσω από την ομάδα ή τις ομάδες των εργοδοτών βρίσκεται ο μηχανισμός τους, το κράτος του κεφαλαίου.

Όπως υπογράμμιζε ο θεμελιωτής του σοβιετικού κράτους LENIN: «Η απεργία μαθαίνει στους εργάτες να καταλαβαίνουν πού βρίσκεται η δύναμη των αφεντικών και πού η δύναμη των εργατών, τους μαθαίνει να σκέφτονται όχι μόνο για το δικό τους αφεντικό και όχι μόνο για τους κοντινούς, αλλά για όλα τα αφεντικά, για όλη την εργατική τάξη των κεφαλαιοκρατών και για όλη την τάξη των εργατών».

Και παρακάτω μιλώντας για το όπλο αυτό της πάλης τόνιζε: «Οι απεργίες είναι ένα από τα μέσα πάλης της εργατικής τάξης για την απελευθέρωση της, δεν είναι όμως το μοναδικό και αν οι εργάτες δεν δώσουν προσοχή στα άλλα μέσα πάλης, θα επιβραδύνουν την ανάπτυξη και τις επιτυχίες της εργατικής τάξης».

Η απεργία δεν είναι απλά μια «αποχή από τη δουλειά», είναι ένα μεγάλο όπλο της εργατικής τάξης στην πάλη της για κοινωνική δικαιοσύνη και προκοπή. Πρέπει να πούμε ότι θέλει «μαστοριά» η χρησιμοποίηση του όπλου αυτού, γιατί σε περιπτώσεις, που δεν χρησιμοποιηθεί σωστά, μπορεί να στραφεί ενάντια στην εργατική τάξη και στα συμφέροντά της.

4. Αρχαιρεσίες

Στις εκλογές του σωματείου έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν με δικαίωμα «εκλέγειν και εκλέγεσθαι» όλα τα μέλη του Σωματείου. Το κάθε συνδικάτο εκλέγει α) την διοίκηση του, β) αντιπρόσωπους για την παραπάνω οργάνωση.

Οι αρχαιρεσίες στα σωματεία, στους κλάδους αποτελούν πλευρά που απαιτεί έντονη παρακολούθηση. Οι αρχαιρεσίες είναι σοβαρές - σκληρές αναμετρήσεις και κάθε ανοργανωσιά ή υποτίμηση θα πληρώνεται με βαρύ τίμημα. Δεν μπορείς να δώσεις μάχη με αξιώσεις, με προετοιμασία της τελευταίας στιγμής.

Το αποτέλεσμα που μετράμε στις αρχαιρεσίες είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων. Μεταξύ αυτών μπορούμε να σημειώσουμε την προσπάθεια για τη μαζικοποίηση των σωματείων, την οργάνωση, τη διαφώτιση και την κινητοποίηση των εργαζομένων. Τη συνεχή προσπάθεια για την ανάδειξη όλων των προβλημάτων, την αντιπαράθεση με τις δυνάμεις του συμβιβασμού, τη συσπείρωση δυνάμεων στους αγωνιστικούς συνδυασμούς. Την επιμονή για τη σωστή, συλλογική λειτουργία των σωματείων, την αναβάθμιση των Γενικών Συνελεύσεων, την οργάνωση μαχητικών συσκέψεων για επίκαιρα ζητήματα, τη συστηματική ενημέρωση των εργαζομένων με προσανατολισμό την ενεργοποίησή τους. Κάθε ένας από αυτούς τους παράγοντες και, πολύ περισσότερο, η προσπάθεια για την ανάπτυξη πολιτικής - ταξικής συνείδησης μετράει περισσότερο, όσο δυναμώνουν οι δυσκολίες από τις παρεμβάσεις των άλλων δυνάμεων και της εργοδοσίας.

Οι αρχαιρεσίες για ένα σωματείο αποτελεί σημαντική μάχη. Δεν περιορίζεται μόνο στην περίοδο των αρχαιρεσιών αλλά αφορά συνολικά τη δράση του σωματείου καθώς η αλλαγή στους συσχετισμούς δύναμης απαιτεί καθημερινή και αμείωτη δράση. Είναι επιτελική η ευθύνη του ΔΣ στην παρακολού-

θηση των εξελίξεων στον κλάδο, στην οργάνωση των εργαζόμενων του κλάδου στο σωματείο, αν η ανάπτυξη αγώνων δένεται με την οργάνωση.

Τα αποτελέσματα στις αρχαιρεσίες σχετίζονται με όλη τη δράση του σωματείου.

Οι παρατάξεις είναι ομάδες που ενώνουν μια ομάδα ανθρώπων με βάση την κοσμοαντίληψη τους και την πρακτική τους μέσα στα συνδικάτα. Όσοι λένε για «παραταξιοποίηση», «κομματικοποίηση» κ.λπ. στην ουσία θέλουν να χτυπήσουν την ανάγκη της εργατικής τάξης να παλεύει για ριζικές αλλαγές, για άλλη οργάνωση της οικονομίας και της κοινωνίας.

5. Σωματειακές επιτροπές

Η σύνδεση του σωματείου με τα μέλη και όλους τους εργαζόμενους του κλάδου αποτελεί αναγκαίο όρο για την καλύτερη εκπλήρωση της αποστολής του. Συνδυετικό κρίκο μεταξύ της Διοίκησης του σωματείου και των μελών του, μπορεί να αποτελέσουν οι σωματειακές επιτροπές. Η σωματειακή επιτροπή στον τόπο δουλειάς είναι η βασική οργανωτική μονάδα του σωματείου.

Οι επιπτώσεις στη ζωή της εργατικής τάξης από την καπιταλιστική κρίση μας δίνουν καινούριες δυνατότητες, αυξάνουν την ανάγκη οργάνωσης των εργαζομένων σε κάθε χώρο δουλειάς, σε κάθε κλάδο. Με σχέδιο και στόχο, η δημιουργία σωματειακών επιτροπών, πρώτα απ' όλα στους περισσότερους μεγάλους χώρους δουλειάς, αποτελούν ένα από τα κύρια καθήκοντα ενός σωματείου.

Οι σωματειακές επιτροπές αποτελούν τα ποδάρια του σωματείου σε κάθε τόπο δουλειάς. Πρέπει να κατανοείται πώς η συγκρότηση των σωματειακών επιτροπών απαντάει στην ανάγκη της οργάνωσης της εργατικής τάξης και της συγκρότησης ταξικού πόλου στους χώρους αυτούς. Βοηθούν στη συσπείρωση των εργαζόμενων στην καθημερινή δράση, στην οργανωμένη συμμετοχή στις κινητοποιήσεις. Παρεμβαίνουν πιο αποτελεσματικά στις εξελίξεις, αντιπαρατίθεται με τις θέσεις του κυβερνητικού - εργοδοτικού συνδικαλισμού, οργανώνουν αγώνες.

Η σωματειακή επιτροπή είναι όργανο πάλης του σωματείου, αντιπροσωπευτικό όργανο των εργαζομένων στο εργοστάσιο και στο χώρο δουλειάς, εκλέγεται από τους εργάτες και λογοδοτεί σε αυτούς. Σε ένα εργοστάσιο, γραφείο, έναν τόπο δουλειάς δουλεύουν εργάτες και υπάλληλοι που δεν ανήκουν στο ίδιο σωματείο, η δεν είναι οργανωμένοι που είναι και η πλειοψηφία. Επίσης δεν έχουν τις ίδιες πολιτικές απόψεις και καταβολές, έχουν διαφορετικό βαθμό συνειδησης και πολιτικής ωριμότητας. Διαφορετικές αντιλήψεις που ξεκινούν από την ιδεολογική και πολιτική τοποθέτηση. Όμως είναι δυνατή η ενότητα τους στη βάση των διεκδικήσεων αρχικά. Στο μεροκάματο, στην πάλη για τις συμβάσεις, για τα χαράτσια, για τους όρους δουλειάς. Η απόκρουση της εργοδοτικής επίθεσης και αυθαιρεσίας αντιμετωπίζονται ενιαία.

Η Επιτροπή πρέπει να γίνει μοχλός για τη δράση από τα κάτω. Γι' αυτό, το κύριο για μας δεν είναι απλά η δημιουργία μιας Επιτροπής, αλλά να παίρνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να προσεγγίζει η Επιτροπή το ταξικό κίνημα μέσα από την καθημερινή της δράση. Οι θέσεις του ΠΑΜΕ να φτάνουν μέχρι τα κάτω και να κινητοποιούνται μάζες σε αυτή την κατεύθυνση. Όσο επιτυγχάνεται αυτό, τόσο η πείρα δείχνει ότι οι Επιτροπές επιτελούν το ρόλο τους με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και σταθερότητα στη δράση τους.

Με τη δημιουργία τους, οι σωματειακές επιτροπές μαζί με τη Διοίκηση του Σωματείου μπορούν να κάνουν παρέμβαση για τα προβλήματα που απασχολούν τους εργάτες σε κάθε χώρο π.χ. παρεμβάσεις για ειδικότητες, για ζητήματα υγιεινής και ασφάλειας, για απολύσεις, για πλευρές που έχουν να κάνουν με την προσωπική και οικογενειακή ζωή των συναδέλφων. Απαράβατος όρος είναι η σύγκρουση με

την εργοδοσία και τον κυβερνητικό και εργοδοτικό συνδικαλισμό που θα βάζει εμπόδια στη ριζοσπαστικοποίηση των εργαζόμενων. Αντίστοιχα απαραίτητη προϋπόθεση ανάπτυξης και ενότητας της δράσης είναι οι Σωματειακές Επιτροπές να συνδέονται άμεσα με το κίνημα της γειτονιάς που υπάρχει και αναπτύσσεται, με τις Λαϊκές Επιτροπές, με άλλους φορείς αν δεν υπάρχει λαϊκή επιτροπή κ.ο.κ

6. Γνώση συνδικαλιστικών ζητημάτων-εργατικής νομοθεσίας

Σωματείο που μένει πίσω στη γνώση των εξελίξεων όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις και την εργατική νομοθεσία, χάνει το ρόλο του. Είναι ουσιαστικό πρόβλημα που αν σε κάθε φάση έχουμε καθυστερήσεις, μπορεί να κλονίσει την εμπιστοσύνη των εργαζόμενων απέναντι του.

Χρειάζεται να πάρουμε μέτρα όσον αφορά τη γνώση του σωματείου με την εργατική νομοθεσία, να παίζει ουσιαστικά τον κύριο ρόλο του. Δεν αρκεί τα μέλη του ΔΣ να τα «λένε καλά» να κάνουν γενικές πολιτικές παρεμβάσεις και τοποθετήσεις αλλά να έχουν γνώση βασικών συνδικαλιστικών ζητημάτων, να παρακολουθούν τις εξελίξεις, να μην αντιμετωπίζουν καταστάσεις με βάση την πείρα και τη συνήθεια.

Είναι τέτοιες οι εξελίξεις και οι αλλαγές που υπάρχουν στους όρους εργασίας που τα σωματεία δεν επιτρέπεται να μένουν πίσω. Ειδικά νέα συνδικαλιστικά στελέχη ή νεοδημιούργητα σωματεία που αντικειμενικά απουσιάζει η συλλογική πείρα, θα πρέπει να παίρνουν μέτρα.

Να πυκνώσουν τα συνδικαλιστικά μαθήματα εμπλουτισμένα με τους νέους Νόμους, τις νέες εξελίξεις. Να υπάρχει σταθερότητα και επιμονή στην πραγματοποίηση τους και να μην αφήνονται στην πρώτη δυσκολία ή μπροστά στην επικαιρότητα με ελαφρά την καρδιά, να ακυρώνονται.

Να υπάρξει επαφή με δικηγόρους, να δυναμώσει η βοήθεια που μπορούν να αντλήσουν τα σωματεία από επιστήμονες που έχουν γνώσεις, παρακολουθούν το εργατικό δίκαιο και τις μεταβολές στις ερ-

γασιακές σχέσεις. Να εκπαιδευτούν σε αυτήν τη διαδικασία μέλη ΔΣ και όχι μόνο. Στις Επιθεωρήσεις Εργασίας να πηγαίνουμε εξοπλισμένοι και όχι με βάση τη συνήθεια και ως απλό καθήκον.

Η γνώση της εργατικής νομοθεσίας θα μας βοηθά να προσπερνάμε προβλήματα, δυσκολίες σε αιτήματα, σε αγώνες που αναπτύσσονται στους τόπους δουλειάς για το «τι ισχύει», τι είναι «νόμιμο», να μην είμαστε έκθετοι αλλά και ούτε να εκθέτουμε τους εργαζόμενους που προασπιζόμαστε.

Το ΠΑΜΕ μπορεί κεντρικά να συμβάλλει σε αυτήν την προσπάθεια.

7. Προπαγάνδα-Συνδικαλιστικός τύπος

Ο συνδικαλιστικός τύπος είναι μια από τις κύριες μορφές επικοινωνίας του σωματείου με τους εργαζόμενους του κλάδου. Το τελευταίο διάστημα με την αύξηση των ταχυδρομικών τελών, πολλά σωματεία αδυνατούν να βγάλουν και να στείλουν την εφημερίδα του σωματείου στα μέλη τους.

Να μην αφηθεί στην τύχη ή να παραιτηθούμε από τέτοιες προσπάθειες επαφής με τα μέλη και τους εργαζόμενους του κλάδου.

Τι μέτρα πρέπει να παρθούν:

- Χρέωση σε νέους ανθρώπους να γράφουν άρθρα σε εφημερίδες που κυκλοφορούν.
- Να υπάρχει ενημέρωση γύρω από τις εξελίξεις στον κλάδο, να είναι πραγματική εφημερίδα του σωματείου. Να ενημερώνει, να προπαγανδίζει, να είναι επίκαιρη.
- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών στο χώρο του διαδικτύου.

Στο χώρο του διαδικτύου, είμαστε πολύ πίσω. Ενώ υπάρχουν αυξημένες δυνατότητες παρέμβασης και ενημέρωσης, υπάρχει καθυστέρηση ή υποτίμηση στη συγκεκριμένη μορφή. Να πάρουμε υπόψη μας, ότι πολύ μεγάλο κομμάτι νεολαίας έχει πρόσβαση στο internet, ψάχνει και ψάχνεται. Σε καμιά περίπτωση δε μπορεί να υποκαταστήσει την προσωπική-άμεση επαφή αλλά δεν παύει ν' αποτελεί ένα ισχυρό μέσο ενημέρωσης σε ζωντανό χρόνο.

Με χρέωση μελών του σωματείου που έχουν διάθεση και σχετική γνώση σε απλούς χειρισμούς του διαδικτύου, μπορούμε να δημιουργήσουμε μια καλή υποδομή για ζητήματα ενημέρωσης.

Μπορούν χωρίς κόστος και ιδιαίτερο κόπο να φτιαχτούν ηλεκτρονικές εφημερίδες, blog και site σωματείων που θα παίζουν τον επίσημο προπαγανδιστή του σωματείου. Να ενημερώνονται οι σελίδες με τις εκδηλώσεις του σωματείου, τον προγραμματισμό του, τις συνελεύσεις, άρθρα κ.ο.κ.

8. Εξειδίκευση της δουλειάς του σωματείου

1. Γυναίκες

Το σωματείο πρέπει να επεξεργάζεται στόχους για τις γυναίκες. Να βρίσκει τρόπους να ξεπερνιούνται η φοβία ή η απάθεια και να προσελκύονται γυναίκες στη συμμετοχή τους στο σωματείο, στη δράση, στη Διοίκηση και τις βοηθητικές επιτροπές της.

Είναι κριτήριο του βαθμού ταξικής συνειδητότητας και ταξικής ευθύνης η πάλη για τη ζωή και τα προβλήματα των εργαζόμενων γυναικών, των γυναικών της εργατικής τάξης, για τη συμμετοχή τους στην ταξική πάλη, στο ταξικά προσανατολισμένο συνδικαλιστικό κίνημα. Είναι ένα από τα βασικά μέτωπα με την πολιτική των μονοπωλίων και του ιμπεριαλισμού που θέλουν τη γυναίκα φτηνό εργατικό δυναμικό, αλλά και αγωγό για να γίνει πιο φτηνή η εργατική δύναμη, να διοχετεύσουν τη μοιρολατρία,

την ηττοπάθεια και τη φοβία στις γραμμές του εργατικού κινήματος.

Δεν έχει εδραιωθεί αυτή η κατεύθυνση στις δυνάμεις μας στο ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα. Η εξήγηση των αδυναμιών βρίσκεται στο ότι δεν έχει εδραιωθεί στον προσανατολισμό μας, ως ένα από τα γενικότερα ζητήματα που κρίνουν και καθορίζουν την πρόοδο και άνοδο της ταξικής πάλης και συνειδητότητας.

Για να πολλαπλασιαστούν οι ενημερωμένες εργαζόμενες, να βαθύνει η συνείδησή τους στην ταξικότητα των προβλημάτων, για να γραφτούν περισσότερες γυναίκες σε σωματεία, να ενισχυθεί η διάθεσή τους, για ν' ανέβει ο βαθμός οργάνωσης των γυναικών σε κάθε τόπο δουλειάς και σωματείο, για να συσπειρωθούν στο ΠΑΜΕ, με προοπτική την αλλαγή του συσχετισμού δυνάμεων για άλλη πολιτική, απαιτείται να δημιουργηθεί κατάλληλη υποδομή στο ταξικό κίνημα. Πρόκειται για δουλειά με απαιτήσεις, με συγκεκριμένο περιεχόμενο και επίμονο σχέδιο που αφορά τις γυναίκες, τη νεολαία του κλάδου, της επιχείρησης. Οι απαιτήσεις σχετίζονται με την κατάσταση που ζουν σήμερα οι εργαζόμενες, οι άνεργες. Στη βάση αυτών, έχουν αναστολές για τη συμμετοχή τους στην οργάνωση της πάλης στο χώρο δουλειάς, στο σωματείο, στο σύλλογο γυναικών.

Ο σταθερός και πιο ολοκληρωμένος προσανατολισμός στα ζητήματα των γυναικών και της νεολαίας θα επιδράσει καθοριστικά στην ανασυγκρότηση του εργατικού και λαϊκού κινήματος. Στοιχεία του σταθερού αυτού προσανατολισμού είναι η καλύτερη επεξεργασία θέσεων πάνω σε προβλήματα όπως η μαθητεία, τα προβλήματα των νέων ζευγαριών, η σύνταξη στα 55, η προστασία της μητρότητας, των συνθηκών εργασίας κ.λπ. Χρειάζεται άμεσα να ξεπεραστεί η λαθεμένη αντίληψη ότι η προώθηση της δουλειάς, ειδικά στις γυναίκες και στη νεολαία, είναι υπόθεση μόνο κάποιων αντίστοιχων επιτροπών και όχι συνολικά των ίδιων των Διοικητικών Συμβουλίων και των μελών των σωματείων.

II. Εργατική νεολαία

Τη ζωή και δράση του σωματείου χρειάζεται να διαπερνάει η φροντίδα για την ταξική συνειδητοποίηση των νέων εργαζόμενων. Να δυναμώσει στη συνείδηση των νέων η φλόγα της οργανωμένης απάντησης των εργαζομένων σε κάθε τόπο δουλειάς απέναντι στο σύνολο της αστικής τάξης και της εξουσίας τους. Χρειάζεται πολύμορφη, διαπαιδαγωγική δραστηριότητα των σωματείων που ελκύει στη συμμετοχή, στη δράση ειδικά τους νέους εργαζόμενους. Αφορά στο σύνολο της ζωής τους: για τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, ειδικά των νέων εργαζόμενων γυναικών, για τα νέα ζευγάρια, ακόμα και εκδηλώσεις για την ιστορία του εργατικού κινήματος, ενός κλάδου, εκδηλώσεις ενάντια στη ναρκωκουλτούρα, προβολές ταινιών, θεατρικές παραστάσεις, γλέντια, τουρνουά ποδοσφαίρου κ.λπ. Χρειάζεται ν' αποκατασταθεί η σχέση των νέων με τα σωματεία με τη συλλογική δράση, που κύ-

ρια έχει βρωμιστεί από τον κυβερνητικό και εργοδοτικό συνδικαλισμό. Οι νέοι εργαζόμενοι βλέπουν το σωματείο σαν κάτι ξένο. Πρέπει ν' αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη τους στη συνδικαλιστική οργάνωση, που περνάει μέσα από την πρωτοπόρα στάση των κομμουνιστών μέσα στα σωματεία, των πρωτοπόρων εργατών στο χώρο δουλειάς, ως διαφωτιστές - οργανωτές της πάλης στο χώρο τους, με την ασυμφιλίωτη πάλη τους με την εργοδοσία, τους μηχανισμούς της, τους εργατοπατέρες και τη λογική του μικρότερου κακού.

Για ν' ανέβει ο βαθμός οργάνωσης των νέων σε κάθε τόπο δουλειάς, το σωματείο χρειάζεται συγκεκριμένο και επίμονο σχέδιο που αφορά τους νέους του κλάδου, της επιχείρησης, της σχολής. Να παίρνεται υπόψη η συνθετότητα της δουλειάς, οι συνθήκες ήττας που μεγάλωσαν και εργάζονται οι σημερινοί νέοι. Να πάρουμε υπόψη μας την επίδραση που έχουν στη συνείδηση των νέων οι συμβάσεις της μιας μέρας, τα μεροκάματα πείνας, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν νέες εργαζόμενες και εργαζόμενοι με μικρό παιδί, οι συμβάσεις μαθητείας, τα προγράμματα απασχόλησης για ορισμένο χρονικό διάστημα και με πενιχρό εισόδημα, η μόνιμη περιπλάνηση των νέων από την ανεργία στην ανασφάλιστη δουλειά. Ταυτόχρονα, επιδρούν στη συνείδηση των νέων οι εκβιασμοί, που παίρνουν σάρκα και οστά μέσα στους χώρους δουλειάς, η έλλειψη ταξικής πείρας. Στη βάση αυτών, έχουν αναστολές για τη συμμετοχή τους στην οργάνωση της πάλης στο χώρο δουλειάς, στο σωματείο.

Να δυναμώσει με σχέδιο η παρέμβαση στις τεχνικές σχολές. Να υπάρχει χαρτογράφηση των ειδικοτήτων, των σπουδαστών, να μην είναι καμπανιακή δράση αλλά να κατανοείται στην πράξη πως η παρέμβαση σήμερα στις σχολές είναι επένδυση για το μέλλον, για την ανάδειξη των αυριανών εργατικών στελεχών, για τη συμμετοχή της αυριανής βάρδιας στους συλλογικούς αγώνες. Το κράτος παρεμβαίνει με διάφορους τρόπους στη συνείδηση των νέων παιδιών. Μερίδα διευθυντών και καθηγητών στις σχολές μαθητείας και κατάρτισης, παραδίδουν τέτοια «μαθήματα υποταγής». Καλλιεργούν στους σπουδαστές τη λογική «είσαστε εκπαιδευόμενοι και όχι εργαζόμενοι, άρα δεν έχετε δουλειά με σωματεία», «αν είστε υπάκουοι στις απαιτήσεις των αφεντικών σας, μπορεί να σας προσλάβει μετά την πρακτική», «κανονικά έπρεπε εσείς να πληρώνετε τον εργοδότη γιατί εκπαιδεύεστε και είστε κόστος για αυτόν, άρα μη διεκδικείτε τα δεδουλευμένα σας».

Ουσιαστικά η λειτουργία των επιτροπών νέων για κάποια σωματεία σημαίνει μετάθεση της ευθύνης για τον προσανατολισμό στην εργατική νεολαία, σε αυτές. Καταρχήν, πρέπει να ξεκαθαριστεί το εξής: Η επιτροπή νέων δεν είναι οργάνωση μέσα στο σωματείο. Σε σωματεία που υπάρχει λόγος να συγκροτείται, πρέπει να παίρνει τέτοιες πρωτοβουλίες, να βοηθάει τη Διοίκηση του Σωματείου ν' ανοίγει τη δουλειά της και όχι να την υποκαθιστά. Παράλληλα, σωματεία που η συντριπτική πλειοψηφία στον κλάδο τους είναι νέοι άνθρωποι, δε χρειάζεται να συστήνουν επιτροπές. Επιτροπές πρέπει να υπάρ-

χουν οπωσδήποτε δίπλα στα ΕΚ που έχουμε την πλειοψηφία.

Η συγκρότηση μιας επιτροπής νέων δε λύνει το πρόβλημα του προσανατολισμού αν δε γίνει κτήμα συνολικά του ΔΣ, αν δεν υπάρχει προσανατολισμός στη νεολαία του κλάδου, αν δεν αποτελεί θέμα συζήτησης στις γενικές συνελεύσεις. Η συγκρότηση επιτροπής νέων χωρίς τους παραπάνω όρους, σημαίνει παραπομπή της ευθύνης και είναι καταδικασμένη σε αποτυχία. Έχουμε διαπιστώσει αρκετές φορές, πως υπάρχει έλλειμμα περιεχομένου στις επιτροπές νέων ή το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων τους δεν αγκαλιάζει τα προβλήματα και τους προβληματισμούς της εργατικής νεολαίας.

Απαιτείται θαρραλέα ανάδειξη στα ΔΣ των σωματείων νέων εργαζομένων. Να εμπιστευόμαστε πρωτοπόρους νέους εργάτες που δίνουν μάχη στον τόπο δουλειάς τους, συγκρούονται. Να μην καθυστερούμε στην ανάδειξη εργατών, βάζοντας ως αιτιολογία την απειρία. Μέσα στο καμίνι της ταξικής πάλης θα δοκιμάζονται νέοι εργάτες.

Να παίρνουμε μέτρα δημιουργίας και ενίσχυσης των επιτροπών νέων που θα έχουν ως βάση τη βοήθεια και τον έλεγχο του ΔΣ. Οι επιτροπές αντίστοιχα να βοηθούν την ίδια τη συζήτηση στο ΔΣ, να εμπλουτίζουν την πείρα. Το σωματείο να παίρνει πρωτοβουλίες για την εργατική νεολαία. Να βγάζει ανακοινώσεις και γενικές και ειδικές, αν σε έναν εργασιακό χώρο εργάζονται νέοι άνθρωποι ή κάνουν πρακτική άσκηση σπουδαστές. Τίποτα να μην αφήνει ασυγκίνητο το σωματείο που έχει να κάνει με προβλήματα της εργατικής νεολαίας. Να παίρνει πρωτοβουλίες στον πολιτισμό και τον αθλητισμό που ενδιαφέρουν περισσότερο τους νέους ανθρώπους.

III. Μετανάστες

Η ανασύνταξη του εργατικού κινήματος θα κριθεί και από την ένταξη των μεταναστών στα σωματεία, στην ταξική πάλη. Κομμάτι της εργατικής τάξης της χώρας μας είναι οι μετανάστες. Κάθε σωματείο πρέπει να παίρνει μέτρα για ανάπτυξη δράσης στο τμήμα των μεταναστών, ειδικά σε αυτές τις συνθήκες που το δηλητήριο του ρατσισμού μεγαλώνει.

Οι μετανάστες αποτελούν ένα σημαντικό τμήμα της εργατικής τάξης. Το δυνάμωμα της ταξικής ενότητας Ελλήνων και μεταναστών εργαζομένων είναι σημαντικός δείκτης στην αποτελεσματικότητα της πάλης. Μέσα από την ενότητα και την κοινή πάλη θα ενισχυθεί ο αγώνας κατά του ιμπεριαλισμού, κατά των εκμεταλλευτών, κατά του κεφαλαίου και των κομμάτων του.

Η ανεργία, τα μαύρα μεροκάματα και ο ρατσισμός που έντεχνα έχει φυτευτεί από το κράτος και από τη φασιστική οργάνωση της Χρυσής Αυγής, η απροκάλυπτη βία, το κυνήγι, οι επιχειρήσεις σκούπα, οι ταπεινώσεις και η στυγνή εκμετάλλευση αποτελούν την καθημερινότητα κάθε μετανάστη.

Η δράση πρέπει να συνδυάζεται με κάλεσμα οργάνωσης στα συνδικάτα. Με επιτροπές μεταναστών, ειδικά στους κλάδους που συγκεντρώνεται μεγάλο τμήμα τους. Με συμμετοχή μεταναστών στα ψηφοδέλτια, με ανάδειξη στα ΔΣ και σε εργοστασιακές επιτροπές, με καταμερισμό χρεώσεων στα πιο πρωτοπόρα στοιχεία. Με ανάπτυξη πρωτοβουλιών, με εκδηλώσεις και συσκέψεις. Να μεταφράζονται ανακοινώσεις στη γλώσσα τους, να πολλαπλασιαστούν οι πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη βοήθεια που χρειάζονται σήμερα στην παιδεία, στην υγεία, στην επαφή με την ελληνική γλώσσα. Να υπάρχουν άμεσα αντανακλαστικά αλληλεγγύης και καταγγελίας εργοδοτικής τρομοκρατίας τους σε εργασιακούς χώρους που αποτελούν το πρώτο θήραμα στην εκμετάλλευση, αντανακλαστικά προστασίας τους από φασιστικά χτυπήματα.

9. Μέτωπα πάλης (πολιτισμός-αθλητισμός-ελεύθερος χρόνος)

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να κατανοηθεί από το παλιότερο ως το πιο νέο σωματείο, πως οι ανάγκες της εργατικής οικογένειας δεν περιορίζονται μόνο στις μάχες για τις συλλογικές συμβάσεις, τις απολύσεις, τις εργασιακές σχέσεις, δεν μπορεί να περιστέλλει τη δράση του στους τέσσερις τοίχους ενός εργασιακού χώρου. Προφανώς, η ιεράρχηση δε θα ξεκινήσει από τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, όταν λ.χ. ένας κλάδος φθίνει και αρκετές οικογένειες κυριολεκτικά πεινούν, αλλά από την άλλη το δικαίωμα στον πολιτισμό, στον αθλητισμό, ιδιαίτερα σε κόσμο που βασανίζεται, δε χωρά υποτίμηση. Το κενό που αφήνουν τα σωματεία στο σύνολο των αναγκών της εργατικής οικογένειας θα το καλύπτει ο αντίπαλος, θα παίρνει μέτρα η εργοδοσία, θα σπονσοράρει αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκδρομές, δραστηριότητες.

Στην ιστορία του εργατικού κινήματος τόσο στη χώρα μας όσο και σε διεθνές επίπεδο, διακρίνουμε έντονη τη δραστηριότητα και τις πρωτοβουλίες γύρω από τον αθλητισμό και τον πολιτισμό. Ιδιαίτερη σημασία έχει το ιστορικό παράδειγμα της ΕΠΟΝ, που σε συνθήκες δύσκολες έφερε τα πάνω - κάτω, διαδίδοντας σε όλες τις περιοχές τον αθλητισμό, δίνοντας παράλληλα πολιτιστική πνοή δημιουργώντας παντού χορωδίες, θεατρικούς ομίλους κ.ο.κ. Τα παραπάνω, μαζί με την έντονη δραστηριότητα εκδόσεων, βιβλίων κ.λπ. αποτελούσαν πρωτοβουλίες ενθάρρυνσης και εμπύχωσης του λαού και της νεολαίας. Η ΕΠΟΝ έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο ώστε να δημιουργηθούν εκατοντάδες αθλητικές ομάδες σε όλη τη χώρα και σε όλα τα αθλήματα. Πήρε σάρκα και οστά ο κλασικός αθλητισμός, φτάνοντας μέχρι το πιο απομακρυσμένο χωριουδάκι, αναπτύχθηκαν τα ομαδικά αθλήματα, στη βάση της υγιούς άμιλλας. Η εμπειρία της ΕΠΟΝ δεν αποτελεί γλυκιά ανάμνηση, αλλά οδηγό.

Ο πολιτισμός και ο αθλητισμός, το δικαίωμα στον ελεύθερο χρόνο μπορούν ν' αποτελέσουν πλευρές ενδυνάμωσης των σωματείων, μαζικοποίησης και εμφάνισης. Με καμπάνιες δράσης, με πολιτιστικές και αθλητικές βδομάδες ή διήμερα, παρουσιάζοντας πολιτιστικές εκδηλώσεις με μουσική, θέατρο, με προβολές ταινιών και συζητήσεις. Να προβάλλεται χωρίς δισταγμούς το δικαίωμα του εργάτη να ψυχαγωγείται, να έχει πρόσβαση στον πολιτισμό, να έχει ελεύθερο χρόνο που ν' αξιοποιείται δημιουργικά, ν' αναπτύσσει την κρίση και σκέψη για τη βελτίωση της ζωής του, κόντρα στην υποκοουλτούρα,

στα φθηνά προϊόντα και υποκατάστατα που προβάλλει ο κοσμοπολιτισμός του κεφαλαίου.

Η προσπάθεια με τα εργατικά τουρνουά ποδοσφαίρου πρέπει να παραδειγματίσουν, ν' αποτελέσουν αφετηρία, να δυναμώσει η παρέμβαση των σωματείων σε κάθε μέτωπο, να παρθούν πρωτοβουλίες που θα ξεφεύγουν από τα τετριμμένα και τη συνήθεια. Δεν πάμε να ξεγελάσουμε τους εργαζόμενους. Αποδείχτηκε στην πράξη πως δραστηριότητες που τις υποτιμάμε ή τις θεωρούμε υποδεέστερες, μπορούν ν' αγκαλιάσουν κόσμο, να συσπειρώσουν, να δυναμώσουν την πάλη. Ο μονοδιάστατος προσανατολισμός ενός σωματείου δε βοηθάει στη μαζικοποίησή του. Οι σύγχρονες ανάγκες, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι άνθρωποι, τα νέα ζευγάρια, απαιτούν πιο ολοκληρωμένη παρέμβαση, που ν' ακουμπάει όλες τις πλευρές της ζωής των εργαζομένων.

I. Για την πολιτιστική παρέμβαση στα συνδικάτα

Είμαστε πίσω σε πρωτοβουλίες που έχουν να κάνουν με την πολιτιστική παρέμβαση στα σωματεία. Θεωρείται το πλέον δευτερεύον ζήτημα που πολλές φορές ούτε ως πρωτοβουλία στο χαρτί, δεν υπάρχει. Χρειάζεται να κάνουμε βήματα στο δύσκολο αλλά αναγκαίο και σημαντικό χώρο του πολιτισμού.

Η τέχνη και ο πολιτισμός είναι εφόδια. Είναι τρόπος σκέψης, είναι στάση ζωής. Το δικαίωμα στην πολιτιστική δημιουργία σπάζοντας το δεσμό πολιτισμός=κέρδος που μας κατακλύζει στις μέρες μας, αλλά κυρίως η ανάδειξη μέσω δραστηριοτήτων της ερασιτεχνικής δημιουργίας μέσα στα συνδικάτα αποτελούν άξονες συσπείρωσης. Λαθεμένα συνήθως εκτιμάμε πως τέτοιες πλευρές δε συγκινούν την εργατική οικογένεια, τη νεολαία.

Το ΠΑΜΕ σε κεντρικό επίπεδο αλλά μέσα από τα πρωτοβάθμια σωματεία και τη διάθεση εργαζομένων σε αυτά, έχει συγκροτήσει θεατρική ομάδα που τα τελευταία χρόνια **με μεράκι ανεβάζει ποιοτικές θεατρικές παραστάσεις**. Μέσα από αυτήν την προσπάθεια πηγάζουν ευθύνες και αναδεικνύονται δυνατότητες ανάπτυξης αντίστοιχων δραστηριοτήτων στα πρωτοβάθμια σωματεία.

Μέσα στα πλαίσια του ΔΣ μπορεί να υπάρχει χρέωση μέλους, που να ασχολείται με το συγκεκριμένο μέτωπο, να δημιουργηθεί ομάδα πολιτισμού-αθλητισμού, να πάρουν πρωτοβουλίες ενημέρωσης όλων των μελών του σωματείου, να ζητηθεί βοήθεια και συμμετοχή σε αυτήν την προσπάθεια. Σε αυτήν την κατεύθυνση μπορούν να αξιοποιηθούν υπάρχουσες επιτροπές στα σωματεία π.χ. επιτροπές ανέργων, νεολαίας κ.ο.κ.

Να εντείνουμε:

- την πάλη μας για την εξασφάλιση των μορφωτικών και υλικών προϋποθέσεων για την ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση του λαού στην τέχνη και στον πολιτισμό.
- Την πάλη για τη διαμόρφωση υποδομών και προγραμμάτων που αναπτύσσουν την αισθητική καλλιέργεια της νέας γενιάς, συνδέουν τον πολιτισμό και την τέχνη με την ολόπλευρη ανάπτυξη και διαπαιδαγώγησή της, δίνουν στο νου ελευθερία, διάθεση για δράση, διάθεση για ανατροπή του συστήματος που θέλει να αποχαινώσει τα παιδιά μας.

II. Για τα ναρκωτικά

Τα σωματεία, οι Ομοσπονδίες και τα Εργατικά Κέντρα που συσπειρώνονται στο ΠΑΜΕ, πρέπει και μπορούν να δυναμώσουν τον αγώνα τους για την οργάνωση των νέων εργαζομένων, να πολλαπλασιαστούν πρωτοβουλίες και δραστηριότητες, φέρνοντας πλατιά στους νέους εργάτες την αταλάντευτη πρόταση αγώνα ενάντια σε κάθε είδους υποκατάστατο.

Η πάλη μέσα από τα συνδικάτα αποτελεί πάλη για την πρόληψη, μακριά από προγράμματα υποκατάστασης που δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα, άλλα αντιθέτως το συντηρούν. Οι κεντρικές πρωτοβουλίες που παίρνει κατά καιρούς η Γραμματεία Νέων του ΠΑΜΕ, πρέπει να στηρίζονται από τα συνδικάτα όχι με τη συμμετοχή αντιπροσωπείας ή μελών της Διοίκησης αλλά ν' ανοίγει η συζήτηση στον κλάδο.

Δεν είναι εκτός επικαιρότητας να βγάλει ένα σωματείο ανακοίνωση για τα ναρκωτικά, να μοιραστεί στους τόπους δουλειάς. Το σωματείο πρέπει να έχει τέτοια δράση, να μην περιορίζει τη δράση του μόνο στα εργατικά ζητήματα, να συνδυάζει πλευρές που αφορούν την εργατική οικογένεια και τους νέους εργάτες. Πολλά παιδιά που είναι στις θεραπευτικές κοινότητες και στην επανένταξη, είναι εργαζόμενοι, γνωρίζουν το ΠΑΜΕ με βάση τις κεντρικές πρωτοβουλίες. Είναι ουσιαστικό ζήτημα ν' ανοίγουν το ζήτημα τα ποδάρια του ΠΑΜΕ μέσα στους κλάδους, να παίρνουν τα ίδια πρωτοβουλίες με εκδηλώσεις κ.λπ.

10. Τα οικονομικά του σωματείου

Η οικονομική αυτοτέλεια ενός σωματείου σε συνθήκες που συνεχώς θα δυσκολεύουν αποτελεί βασικό πρόβλημα που θα πρέπει να αντιμετωπισθεί. Η δράση του σωματείου δεν πρέπει να βρίσκει εμπόδιο την οικονομική στενότητα.

Πρώτα και κύρια πρέπει να εξασφαλίζεται η συνδρομή των μελών του σωματείου σε μηνιαία βάση, σε εξάμηνη ή ετήσια. Να μη «ντρεπόμαστε» να ζητάμε τη συνδρομή αλλά θαρρετά τα σωματεία πρέπει όχι μόνο να υπενθυμίζουν πως η οικονομική ενίσχυση του σωματείου είναι υποχρέωση αλλά να εξηγείται η οικονομική κατάσταση του σωματείου, να δίνεται εικόνα στις γενικές συνελεύσεις.

Να παίρνουμε μέτρα παράλληλης ενίσχυσης του σωματείου. Με κουτιά ενίσχυσης έξω από εργασιακούς χώρους που βγαίνουμε εξόρμηση, με εκδηλώσεις, γλέντια, λαχειοφόρους, με ενίσχυση από τους συναδέλφους μας.

Όλα τα παραπάνω προϋποθέτουν το δέσιμο με τα μέλη του σωματείου, ν' αντιλαμβάνονται το σωματείο, τη δράση και τη συνέχειά του, ως δική τους υπόθεση.

Στην κατεύθυνση αυτή, σημαντικό ρόλο πρέπει να έχει η εξελεγκτική επιτροπή του κάθε σωματείου, στον έλεγχο της οικονομικής δουλειάς και του ταμείου. Δεν είναι διακοσμητική επιτροπή.

11. Για την οργάνωση της δουλειάς μας στους ανέργους

Η δουλειά με τους άνεργους είναι ειδική δουλειά, απαιτεί εξειδίκευση. Δε φτάνει να γνωρίζει κάποιος μόνο τα στοιχεία για την ανεργία ή το πλαίσιο πάλης του ΠΑΜΕ και τα ιδιαίτερα αιτήματα που υπάρ-

χουν αλλά να εκπαιδευτεί κόσμος στην σταθερή παρακολούθηση των εξελίξεων, των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ, τις σχολές μαθητείας και την απορρόφηση νέων από αυτές, στο πως σκέφτεται και αντιμετωπίζει την ανεργία ο άνεργος.

Η αλληλεγγύη στη γειτονιά που μπορείς να συναντήσεις πιο εύκολα τον άνεργο, στα στέκια και στα σπίτια, θα πρέπει να δυναμώσει. **Δε μπορεί όμως να μην υπάρχει ευθύνη και σταθερός προσανατολισμός στα σωματεία.** Δεν επιτρέπεται στο όνομα της χαώδους κατάστασης που υπάρχει όσον αφορά την ανεργία, τα σωματεία να μην παίρνουν πρωτοβουλίες. Δεν επιτρέπεται η μη ενασχόληση με τους άνεργους, να θεωρείται υποδεέστερη ευθύνη, να κρίνεται ως αναποτελεσματική κάθε δράση για τους άνεργους που δε θα έχει άμεσα αποτελέσματα.

Μια πρωτοβουλία θα κρίνεται επιτυχής ή άστοχη στην πράξη και όχι εκ των προτέρων. Θα υπάρξουν και δραστηριότητες που ίσως δεν περπατήσουν. Αυτό όμως δεν πρέπει να σημαίνει μάγκωμα και παραίτηση αλλά πολλαπλασιασμός των προσπαθειών μας να προσεγγίσουμε πιο εύστοχα το κομμάτι των ανέργων.

Ο προσανατολισμός με κέντρο-βάρος τη γειτονιά, δε σημαίνει ότι τα σωματεία θα παραιτηθούν από την επαφή και την οργάνωση των ανέργων. Οι κλάδοι θα τροφοδοτούν τη γειτονιά και αντίστροφα. Κάθε σωματείο έχει καθήκον να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο χώρο ευθύνης, να έχει επαφή με το μητρώο του. Δεν απαλλάσσεται από την ευθύνη να οργανώνει συνολικά τη δουλειά στον κλάδο, να παίρνει υπόψη του, το άνοιγμα και το κλείσιμο επιχειρήσεων, τις εργασιακές σχέσεις, την ανεργία στον κλάδο.

Χρειάζεται:

- Να υπάρχει χρωμαμένο μέλος της Διοίκησης για τους άνεργους του κλάδου.
- Να υπάρχει σταθερή παρακολούθηση στο μητρώο, στον κλάδο
- Να αξιοποιείται ως αναντικατάστατος τρόπος δουλειάς, οι συσκέψεις με άνεργους.
- Να υπάρχει επιμονή στην παρέμβαση μας, να μην τα παρατάμε στην πρώτη δυσκολία επειδή οι ως τώρα προσπάθειες δε μας βγαίνουν. Υπάρχουν στρεβλώσεις σε εργαζόμενους, πως είτε το σωματείο θα τους βρει δουλειά είτε πως είναι ανίσχυρο να βοηθήσει παραπάνω, να μπει μπροστά σε διεκδικήσεις για τους άνεργους που θα βρουν άμεση δικαίωση.

Σήμερα εξίσου ιδιαίτερο ζήτημα και χρειάζεται προβληματισμός γι' αυτό, είναι το ζήτημα της ολιγόμηνης απασχόλησης νέων. Πως στη διάρκεια της εργασίας θα αποκτηθούν δεσμοί με το σωματείο και θα συνεχιστούν μετά π.χ. μέσα από δραστηριότητες του σωματείου, πολιτιστικές, αθλητικές και βέβαια και αγωνιστικές.

Η δουλειά με τους άνεργους ακουμπά συνολικά τις αδυναμίες των σωματείων, την επαφή τους με τα μέλη. Αν δε σκύψει συγκεκριμένα το κάθε ΔΣ πάνω στο μητρώο σε πρώτη φάση, κάθε προσπάθεια που θα γίνεται και δε θα έχει αποτέλεσμα ή δε θα έχει συνέχεια, θα δυσκολεύει ακόμα περισσότερο την επαφή στο μέλλον, θα απογοητεύει.

12. Ταξική αλληλεγγύη

Ένα από τα καθοριστικά ζητήματα οργάνωσης κι αποτελεσματικότητας του εργατικού κινήματος είναι το σβήσιμο των διαφορών στις γραμμές των εργαζομένων, να σπάει το ατομικό συμφέρον, ο συντεχνιασμός. Η γνήσια ταξική αλληλεγγύη είναι το αντίβαρο στα σχέδια της εργοδοσίας και του πολιτικού προσωπικού της στην προσπάθεια της να διασπά την εργατική τάξη, να βάζει εμπόδια στη συνοχή της, ν' αναπτύσσει τον κοινωνικό αυτοματισμό.

Η ανάπτυξη της ταξικής αλληλεγγύης μακριά από τις λογικές της φιλανθρωπίας και εθελοντισμού που πλασάρει η αστική τάξη για τη διαχείριση της φτώχειας, αποτελεί σήμερα έναν από τους βασικούς κρίκους συσπείρωσης και οργάνωσης της τάξης μας.

Η αλληλεγγύη δεν είναι μια τυπική υπόθεση. Δεν είναι μια ανακοίνωση στήριξης σ' έναν αγώνα που πολλές φορές απουσιάζει κι αυτή, δεν είναι ευχολόγια και αόριστα συνθήματα. Η αλληλεγγύη έχει τη βάση της στην ταξική ενότητα των εργατών στον κλάδο και γενικά, στην κοινωνική συμμαχία που πρέπει ν' αναπτύσσεται στη βάση των κοινωνικών προβλημάτων και συμφερόντων, κόντρα στα μονοπώλια.

Τα σωματεία πρέπει να έχουν στον προσανατολισμό τους αυτιά και μάτια ανοιχτά σε οτιδήποτε απασχολεί την εργατική οικογένεια, να παρεμβαίνουν άμεσα, να μην περιμένουν κεντρικές ανακοινώσεις ή πρωτοβουλίες. Να έχουν άμεσα αντανakλαστικά στήριξης σε αγώνες που αναπτύσσονται και χτυπιούνται από την κυβέρνηση, την εργοδοσία, τη δικαιοσύνη και τους κατασταλτικούς μηχανισμούς. Να παίρνουν μέτρα ενημέρωσης του κλάδου για τέτοια ζητήματα και να μη μένουν μόνο σε ένα ψήφισμα. Η αλληλεγγύη δεν είναι αλληλεγγύη των ΔΣ αναμεταξύ τους.

Τα σωματεία πρέπει να έχουν χαρτογραφημένη και συνεχώς επικαιροποιημένη εικόνα για την κατάσταση των μελών τους. Έτσι θεμελιώνονται οι δεσμοί με τους εργαζόμενους. Να γνωρίζει το σωματείο πόσοι είναι άνεργοι, τι προβλήματα αντιμετωπίζουν, πόσα παιδιά έχουν, αν πάνε σχολείο, αν έχουν ρεύμα κ.ο.κ.

Π.χ. η διακοπή ρεύματος σε σπίτια ανέργων, να βρίσκει άμεση και δυναμική απάντηση στη λύση τέτοιων προβλημάτων και όχι προπαγανδιστικά. Αυτή η δράση να μη μένει στο επίπεδο ενός ΔΣ, αλλά να αποτελεί αφορμή για συσπείρωση στο σωματείο ή στη γειτονιά. Να μπαίνουν μέλη σε αυτή τη μάχη. Να ενισχύεται η συλλογικότητα, να χρεώνονται δουλειά συνάδελφοι.

Να βγαίνουν υλικά που θα βοηθάνε στην ανάπτυξη της αλληλεγγύης, της στήριξης αγώνων, της στήριξης σε εργαζόμενους και άνεργους που υποφέρουν. Με άμεσα αιτήματα ανακούφισης, με ερωτηματολόγια ή κείμενα υπογράφων, με δραστηριότητες και κλιμάκωση π.χ. δρώμενα σε εργατογειτονίες, συσκέψεις, γλέντια, εκδρομές, με παρέμβαση σε τόπους δουλειάς, σε εργατικές κατοικίες, σε λαϊκές

γειτονίες.

13. Επιχειρησιακά και κλαδικά σωματεία

Ο βαθμός συνειδητοποίησης σε ένα κλαδικό σωματείο αποτελεί βήμα σε σχέση με την οργάνωση σε ένα επιχειρησιακό σωματείο. Η ίδρυση μιας σειράς κλαδικών σωματείων και η μαζικοποίησή τους, αμβλύνει το συντεχνιασμό, είναι άλμα στη συνείδηση ενός εργάτη στη βάση της ενότητας στον κλάδο, την κοινή δράση απέναντι στη μεγαλοεργοδοσία του κλάδου.

Με βάση αυτό, χρειάζεται να είμαστε έτοιμοι και πιο τολμηροί σε μορφές οργάνωσης εκεί όπου μια σειρά από κατηγορίες εργαζομένων δεν καλύπτονται από σωματεία ή υπάρχει γρήγορη μετακίνηση από δουλειά σε δουλειά.

Ο σχεδιασμός της δράσης μας θα πρέπει να εστιάζει στο κλαδικό επίπεδο, αξιοποιώντας βοηθητικά το εδαφικό - γεωγραφικό (π.χ. βιομηχανικές ζώνες συνύπαρξης πολλών κλάδων) χωρίς όμως να υπάρχει υποτίμηση στο επιχειρησιακό (π.χ. υψηλή συγκέντρωση εργατικής τάξης σε μεγάλες παραγωγικές μονάδες, εμπορικές αλυσίδες). Σε συνθήκες υψηλής μονοπώλησης της οικονομίας δεν πρέπει να διαφεύγει από τον προσανατολισμό μας ο όμιλος των επιχειρήσεων που συνήθως σκορπίζει τις δραστηριότητες σε διαφορετικούς κλάδους. Είναι πλευρά ενότητας των εργαζομένων ενός Ομίλου να έχουν κοινό μέτωπο στον εργοδότη ανεξαρτήτως της διαφορετικότητας των κλάδων που βρίσκονται. Να υπάρχει κοινή πάλη απέναντι σε επίθεση της εργοδοσίας, σε απολύσεις, ν' αναπτύσσεται αλληλεγγύη.

Στη βάση αυτή, αντικείμενο ιδιαίτερου προσανατολισμού για τις δυνάμεις του ΠΑΜΕ αλλά κυρίως των κλαδικών σωματείων, πρέπει να είναι η επαφή με τα εργοστασιακά και επιχειρησιακά σωματεία, να υπάρχει καλή εικόνα για το ποια είναι η κατάσταση. Να μην υπάρχει παραίτηση από τις δυσκολίες, τον αρνητικό συσχετισμό που μπορεί να συναντάμε, τον εναγκαλισμό με την εργοδοσία που έχουν αρκετά επιχειρησιακά σωματεία. Υπάρχουν θετικά παραδείγματα που δείχνουν ότι είναι δυνατό ν' ανοίγουμε δρόμους επαφής με εργάτες και εργάτριες ή ακόμα να ασκούμε επίδραση σε συνδικαλιστές και διοικήσεις απλώνοντας τη δράση μας. Επίσης, υπάρχουν θετικά παραδείγματα πως μέσα από σωματειακές και εργοστασιακές επιτροπές δημιουργήθηκαν ταξικά επιχειρησιακά σωματεία.

Να μην τους αφήνουμε ήσυχους. Να μη θεωρούμε ότι η μάχη στα επιχειρησιακά σωματεία δε μας αφορά. Μπορούμε να προλαβαίνουμε εξελίξεις. Να κλονίζουμε εργαζόμενους, ν' αναδεικνύουμε τις βρωμιές που σε πολλά από αυτά λειτουργούν με άκρα μυστικότητα και πρωτοφανείς παραβιάσεις

στις διαδικασίες, ώστε να μας αποκλείουν και ν' αλλοιώνουν τους συσχετισμούς. Ν' ανοίγουμε μέτωπο με ΔΣ επιχειρησιακών σωματείων που αποτελούν εργαλεία στα χέρια της εργοδοσίας και παραγωγής νόθων και συμβιβασμένων αντιπροσώπων.

Δ. Σύνδεση με το ΠΑΜΕ

Το ΠΑΜΕ δεν είναι ένα κίνημα που εξαντλείται στις τρέχουσες ανάγκες του συνδικαλιστικού κινήματος. Είναι γέννημα των όρων της ταξικής πάλης, του συσχετισμού στο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα, της ανάγκης να συγκεντρωθεί η αντίδραση συνδικαλιστικών οργανώσεων ενάντια στα αλλοιωμένα ταξικά χαρακτηριστικά από τον κυβερνητικό και εργοδοτικό συνδικαλισμό. Πηγάζει από την ανάγκη συγκέντρωσης και προετοιμασίας εργατικών δυνάμεων, που θα δίνουν τη μάχη με συνέχεια και αποφασιστικότητα ενάντια στον ιμπεριαλισμό, στο καθεστώς των μονοπωλίων. **Επομένως, η κατάκτηση ενιαίας αντίληψης για το ρόλο και το χαρακτήρα του ΠΑΜΕ αποτελεί βασικό όρο για το σωστό προσανατολισμό της δουλειάς μας, για τα μέτρα που πρέπει να παίρνονται για την οικοδόμηση ισχυρού ταξικού πόλου στο συνδικαλιστικό κίνημα.**

Το ΠΑΜΕ δεν είναι συνδικαλιστική παράταξη. Είναι συνδικαλιστικός πόλος. Έχει χαρακτήρα κινηματικό και στόχους κοινωνικοπολιτικούς. Αποτελεί χώρο ταξικής συσπείρωσης συνδικάτων, συνδικαλιστών, συντονιστικών επιτροπών, επιτροπών αγώνα, που παλεύουν συντονισμένα, πανελλαδικά, με όρους μαζικού κινήματος, με πλαίσιο στόχων πάλης που εκφράζει τα συμφέροντα της εργατικής τάξης και συγκρούεται με τη στρατηγική του κεφαλαίου, στις καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις, στη συνολική αντιλαϊκή πολιτική που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι κυβερνήσεις του κεφαλαίου.

Είναι η πιο ανεβασμένη μορφή συνδικαλιστικής οργάνωσης όχι μονάχα γιατί συνενώνει ιδιωτικούς, δημόσιους, ανέργους, συνταξιούχους κ.λπ. αλλά γιατί οι στόχοι του ΠΑΜΕ είναι προωθημένοι, συγκεντρώνει δυνάμεις. Δεν περιμένει τη ΓΣΕΕ ή την ΑΔΕΔΥ για να δράσει. Δεν περιμένει τι θα κάνει η μία ή η άλλη συνδικαλιστική οργάνωση, για να παρέμβει για τα προβλήματα των εργαζομένων, δεν υποκλίνεται στο συσχετισμό δύναμης αλλά καθημερινά προσπαθεί ν' αναπτύσσει πολύμορφη πάλη.

Τα σωματεία δεν πρέπει να «κρύβονται» πίσω από τη δράση του ΠΑΜΕ, να τυποποιούν τη δράση τους, να αφυδατώνεται η λειτουργία τους. Το ΠΑΜΕ πρέπει να είναι η συσπείρωση της ζωντανής λειτουργίας των σωματείων. Μέσα από αυτήν την προσπάθεια, καταφέρνει να πραγματοποιεί με επιτυχία συντονισμένους αγώνες, απεργιακές κινητοποιήσεις πανελλαδικής εμβέλειας. Αυτό είναι μεγάλη κατάκτηση για το σύνολο των εργαζομένων και επιβάλλεται να ενισχυθεί παραπέρα, ώστε το ταξικό κίνημα να συγκρουστεί από καλύτερες θέσεις με την αντιλαϊκή πολιτική και τη στρατηγική του κεφαλαίου, αντιπαραθέτοντας τα δικά του αιτήματα, τη δική του αντίληψη για το δρόμο ανάπτυξης της οικονομίας και της κοινωνίας με γνώμονα τα συμφέροντα και τις ανάγκες των εργατών και των εργατριών, την κατάργηση της εκμετάλλευσης.

Είναι λάθος να δουλεύουμε χωρίς τη γνώμη των σωματείων για μια ενέργεια ή κίνηση του ΠΑΜΕ. Δεν αρκεί μια πλειοψηφία στη Διοίκηση για να είναι ένα σωματείο ενταγμένο στις γραμμές του ΠΑΜΕ. Χρειάζεται ανανέωση της εμπιστοσύνης μέσα από τη συζήτηση και τη διείσδυση της παρέμβασης μας στους εργαζόμενους. Να μην είναι κανόνας ώστε κεντρικές πρωτοβουλίες των σωματείων να μην έχουν εξουσιοδότηση από γενική συνέλευση, χωρίς τη συμμετοχή των εργαζομένων.

Πανεργατικό Αγωνιστικό Μέτωπο

Αγ. Φιλοθέης 5β, 105 56 Αθήνα

Τηλ. 210 3301842, 210 3301847, 210 3833786 • Fax 210 3802 864

E-mail: pame@pamehellas.gr • <http://www.pamehellas.gr>

